КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вlашагlкхета!

ЕРА, 15 ФЕВРАЛЬ, 1968 шо. № 20 (4580). Мах 2 кап.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партн Нохч-Гlалгlайн обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Советан Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛУ 1923 ШЕРА ДУЬЙНА

ПХЕ ШЕРА ПЛАН — ХАНАЛ ХЬАЛХА!

В. И. ЛЕНИН ВАЬ 100 ШУ ДИЗАРА НАКЪАДОЛХАШ

ПАЧЧАХЬАЛКХЕН РУЗКЪА КХОДАР — ХIАРАНЕ ДЕКХАР

Пхе шера план хенал хьалха кхочушъяран, В. И. Ленин вай 100 шу дизаре доккхий социалистически декхарш тlе а эцна чулацам кхиаьрган ба укх денош Нохч-Гlалгlайчен къахьегамхой. Ярмачех дукха цlар бовлу пачхьалкхен тlаботтин паччахьалкхен средстваш кхоара, рузкъан хьурмат дара.

Цу дакъе хlанийе дика опыт Iалай республикин дукхахча предприятешца боахамашел. Металли материалаши кхоара москованы ленинградски предприятешца дlабаллабь болам хьал а дарна цар доккхий толамаш хьалхал цу балха тlа. Партийн организацеш херте а латташ, предприятешка, боахамашка кхерта тlа а ях технически, экономически дарна тlа вlашагlъехкай хьурмат дара программаш. Цхьайолча моттигашка хlинаре хьакхинар дег гlоедоаккхаш ю.

Дlахьача шера Грознерча предприятешкан учреждениешкан кхомбар миитта латт хьежар. Вlашагlъехка болх беш яр 500 хьажара комиссеш. 80 эзар сахилар цига данчах йоацаш. Хьажарча гучаелла кхоачамбоацараш дукха уиттаддра парте райкома бюро васеданешка.

Рузкъан кхомбара болх дика лийа латт КПСС XXIII-ча съезда цlарагlча крекинг-заводе. Къахьегар торман тlабахийтар цу гlуллакха соахка. Заводе, хlаьта миттъа массайолча нерацием вlашагlъехкало хьажара комиссеш. Из болх дикагlа беча махкатта дала совгlаташ оттадир. Хьажар долча мехъа заводской комиссе хьачуйийнар 279 рационализаторски предложени, хlаьта царех 237 балха юкъе а йиъхьар. Партийн комитето даьи тlахьожам лоаттабера кхомбара балла. Хьажар чакхдоалача хана гучаяьлар заводе 2182 эзар киловатт-сахьат электроэнерги, 2862 тонни мехкадаьтта продукташ кхоаяьла, иштта кхомбеш дlахьийтар кхыйола белал а.

Хоаш ма хий крекинг-завода коллектива юбилейн шера КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета Президиумех Министрий Советех, ВЦСПС даьи лелаю ламатин байракх сккалга. Ала йиш я из толам баккха коллективо. Йиш хиннай кхьаела гlулакхаш сакна рузкъан кхомбара болх а цо лерттlа лелабаьннаь.

Рузкъан кхомбарь массаза терка ю Старопромысловски мехкадаьтта управление. Дукхаьа дlадахача шера мехкадаьттахоша кхоалаьт 100 тонни метала, 300 тонни гlерттa доагор, 5900 эзар киловатт-сахьат электроэнерги. Хlаьта штата сокращени яр бахьан долла аьане феня 33 эзар сом кхолаьй.

Из карагlдьнраа парткомо халкъа контролерашна цхьана рузкъан кхомбара балха дани тlахьожам лоаттабаьндаь, из болх кхетамца вlаштlехьбаьккхардаь. Парткомо хlара балхлоштта дlахойт мел лоархlаш да рузкъан кхомбара гlулакх, из доьш массаста дукха уиттаду цхьй заседанешка.

Хьурмат дара болх дика вlаштlехьбаьнча предприятеш. Боахамаш дуьнеш кхы дукха а масалаш хоаладе йиш я. Цхьаберъдаш, цхьайолча моттигашка всала яла из болх. Дукхача предприятий, боахамий кулгалхоша, партийн организацеша лерттlа йоалко ца паччахьалкхен средствий кхомбара, тесса леладу из хоарахlаре гlулакх. Вина пайда эцаш техникаш оборудованеш. Дукха моттигашка болх ца беш мукха латт тlехдина станокаш. Дукха моттигаш юйсу Грознерча машинналкъа станце вагонаш, цистернаш сайна латташ, Нохч-Гlалгlай транспортни управление дукха перерасход ю бензина автомобилаш яьсса дlа-юха ухаш. Дукха ха йоацдам хиннача Нохч-Гlалгlай областной партийни конференце делегаташа къахьста чlоагlа дийцар предприятешкара хийча продукци цхьай ханналха дlа ца кхаьхьар бахьан доллаш мел доккха ю хул.

Чlоагlа ю хул предприятешка брак хилийтар бахьан долаш а. Масала, Заводской района предприятешка брак хилар бахьан долаш дlадахача шера хьалхарча кварталe 249 эзар сом ю хилар, шолагlча кварталe — 264 эзар сом, иштта кхы дlахо а.

Балха ха дукха йоаецш моттигаш юйсу «Красный молот», «Гаро», «Электромехзавод» «Металлист» кхача заводашка. Пайда ца эцаш дукха резерваш я Грозненски машинналкъа узла предприятешка.

Дукхача предприятешка тlагlертта кьовсам лоаттабаш материалаш, къахьегама, ахчан ресурсаш кхоара. Iалаьмате дукха яхча дlаухийт боаррамал тlех товаро-материальни ценностех лелаеш, договорех тlамйпа лекхадеш кхоачаш ца дарах гlодаш пенеци текхаш.

Рузкъан хьурмат дара болх геттара ю ла республика дукхахча гlишлоний организацешка, хlаьта иштта колхозашка, совхозашка.

Кхы дlахо ла метаргlаш ю гlулакх иштта всала латтаргlа. Республика къахьегамхоша пхе шера план хенал хьалха кхоачашьяра, В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна сийленца накъадахара тlаийпа социалистически декхараш толамца кхоачашдара лоаттабеча къовсаме лоархlаме моттиг дlалаца еза рузкъа кхоадара беча балхо. Партийн, профсоюзни, комсомольски организацеш, халкъа тlахьожама органаш, предприятей, боахамий кулгалхой декхарийла ба производства ерригга торонаш гучаяха, хlаьта царех балла пайда эцарбола гlулакх вlаштlехьдаккха.

Хьурмат дара дакъе доккхий торонаш хьаелл предприятеш планированеш экономически стимулированеш кердача системага яхара. Из болх керттерча дакъе вай республике укх шера чакхбаккха лерхlаш ба. Цудукхьа хlанз парте горкомий, райкомий, юкъаьцарча партийн организацей декхар латт хlара предприятешна кердача хьалашка болх бе кийчъяра цlенкаштта тlахьожам оттабарах, предприятей кулгалхой беррогача специалистийн экономически денар. Вlашагlдоллара лахьхlа уйла тlаьхийтарах, паччахьалкхен средствеш кхоара дешай дани терко ярах.

Дукхагlа вlашагlъехка оза хьурмат дара балхага хьежа комиссеш.

Партийн организацеша, халкъа контролерашна хlанзе дика опыт Iалай рузкъан кхомбара балха тlа. Из шерра йоаржа еза. Парте райкомаш декхарийла я юкъаьцарча партийн организацешна цу хьакъехьа маст-маста семинараш вlашагlъехка.

Хlара предприятешна, организацешна, боахамашна, рузкъан кхомбара оттаргl план хила еза. Цу балха массе оагlув чулоацаш хила еза уж.

Рузкъан кхомбар — из хlарене декхар да.

КХАШ ДИКА КИЙЧДУ

Укх шера ялташ дика къуьйлуш декхар тlамбиц «Ермоловский» совхоза ялин лелареша. Оаха ялта 5386 гектар до цар. Цу тlа кхоергьа тайп-тайпара культурашт: ша, мукх, хьежкlаш, свекла, генарш, бахьдоарарш, н. кх. дl.

7086 тонн ялат паччахьалкхене дlадала декар болча орманоцаша декхар тlамбицад 8873 тонн ка боле ялат доххе. Иштта пекн хьуьнъем кхобера 400 тонн минеральни, 10 эзар тонн органически удобренеш а тайса. Кхаш тьанда ерригl цел хlаьнд кхашка балкш деча механизаторша дош деннад 497 тонн минеральни, 15 эзар тонн органически удобренеш кхаьнш дlаехье.

Гуренга оаха дече хане гектара тlа 1,5 центнер тоссаш 800 гектара тlа аммиачни селитрен 200 гектара тlа 2 эзар тонн мототорна удобренеши тойсар малезаторша. Механизаторша Рамзан керде хоче механизерованни бригада машина ахо, дlацукъама а 15 ерриг, 2 грейферни погрузчик. Сиенца къахьегаду шераш тlехера декхар. 5 март цхьаьнакхетачкъa на болх чакхбоккха лаьрдlача цар хlара дийцаса кхоачаш дlацуь, бlаьш оне нохкхо. Шоай дийнахьера норма 1,5-зза кхоачаш а. къахьста дика болх бу коммунистически къахьегама ударникаш хlусам ...

Сурт тlа: Логнов Iалаудин арерата тlа. ... тlадотта еала.

Я. Цуева сурт.

ЯХЬЕ ХЬАЛХА ЛАТТ

Пятилетка план хенал хьалха кхоачашъяра индпошива ательешта юкъе хьржача социалистически яхье хьалхарча моттиге латт И. Бензара кулгалду № 4 йолл ремонтни мастерской. Январь беттa план 121,2 процент кхоачаш а яь планал совгlа эзараш сомий хьаьерча продукцеша ремонт яй цуя болхлоша. Кхы доккхаш ма Зендиген ... беттa а. Цуа дукха тlехьйисаш А. Апопова кулгалду № 9 Болча ательe коллектив а.

З. ДОШУХАНОВА.

КЕРДА СКВАЖИНА

Укх зенешка графикал ши ди хьалха № 56 Болча скважина бурув тоха болаббенаб Хаяп-Кертерча мийла тlа бурувзеттарш. Цуп проектни кlоаргал 3500 метр а. Укхаза бурув тохаш я В. М. Тренева кулгалду Старогрозненски кlоарге бурудаттача конторера бригада. Къахьегама хьалхарча ялте лтар къонача бурудхашка Ахмаев Идроса сиена.

А. ТИЩЕНКО.

НОВКЪОСТАГА ПЕТР ЕФИМОВИЧ ШЕЛЕСТАГА

КПСС Центральни Комитетох СССР Министрий Советох дlайха воарцал а лоаттам дахьъала вуйш хьо. Коммунистически партен Советски паччахьалкхени белгалдара деятель, хьа кхоэткъа шу дузача дийнахьа.

Хьо, Петр Ефимович, дукхача шерашка, дика уназдlено а йолаш вахилга, советски халкъа лоча дикаеша, вай мехка коммунизм потьакхара дlахо а бернате болх беш кулга зовь тхона.

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ

СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ.

НОВ. П. Е. ШЕЛЕСТА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ КЪАХЬЕГАМА ТУРПАЛА ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

КПСС ЦК Политбюро члена, Украина КП ЦК хьалхарча секретара нов. П. Е. Шелеста Коммунистически партена Советски паччахьалкхенийн доккхий гlуллакхаш дарах а из вьича дийнахьа пхео кхоэткъа шу дизарца дузаделна а нов. Петр Ефимович Шелеста Социалистически Къахьегама Турпала цlи лойла, цунна Ленина ордени «Серп и молот» кха дешо мидал дlа а луш.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1968 шу, 13 февраль.

КЕРДАЧА СОВХОЗА ДИРЕКТОРАЦА ЯЬ ИНТЕРВЬЮ

Хьалхаре керда йиллача «Наурский» кхача совхоза директораца Гадаева Ахьмадага массех хаттар дир тха корреспондента М. Закаева.

— Хlинца вlашагlъяхьанай хьаьнан хьашта районе бельлагlа йоле совхоз?

Соьга хеташ ю кийса даь хlинна да. Тха хьалхагlа хиннача «Наурсковский» совхоза (со цар цига директор) гаьна уллар хlана совхоз йилла Ишхалехьонгий-Юртара отделени. Кlезига хулар цига тха специалисташ, юхе ялча юртешка хулар уж дукхагlа бараш. Шина бахьан дар цу гlуллакха — автомобильни транспорт кlезига а района совхозашка хlана а. Тхо а дош цу гlуллакха lа яха дlаьхий.

Кхьоьха а доагlа цу меже. Сов доккхий боахамаш вlашагlдеттар экономически пайдане дац цхьаь йола механизаци, автоматизаци ца хинча. Хlанз керда йиллача тха совхозо шера боарам тlа кхоачаьл уж массанальара а.

— Мел иштта доьшна совхозе?

— Тха совхоза латт хlана хьалха «Наурскийски» совхоза чуйоагlаш хиннача кхаь отделенех. Ишхалехьонгий-юрт (центральни усадьба), Яизаре, Бурокlале. Къаьна йоккхий юрташ я уж.

«Буро» дешача хана шин хlана паччахьалкхен беррай механикой?

Тха сайца массане а лог гlоадаьлхад керда совхоза вlашагlйоди хьажа хенча хоамо. Тха довлахой камаьерша хулар тхона гlо дара. Пхьаннеттахьа а озабезаш боацаш йийхьар техника, доахан, латташ. Хlана тха совхозо за 13 эзар гектар совгlа латта. Тхона довлахоша ейнай дукха техника, инвентарь. Хlаьта, а ю тобаш як. Паччахьалкхено кlезигостал дар дег укх оаха тхоатта.

— Ишттера баккхаш доккхий цига гlуллакх хурган?

— Дукха за я Ишхалехьонгий-Юрта хьакхарчи ждар леладу. Уж доаръеца хlана детlадеаладе уйла я тха керттера моттиг парна дlа а ехна. Оаха херl цар тха къонача боахама экономика аьергъа, хьовна.

Цул совгlа оаха дlахьанна терсда дукха аlа, хьажхlош, кхьйола юртбоахала культураш.

— Хlинна укх дешаш цу йоа да мо?

— Цадуча ялтагl структура оттаьль дьаьнай, хенна да мачахьа малагlа культура дlанерта, вlашагlъехкай долоше. Хlана цах кхаш хьальнош, хьайдаш Iалгарахха гlерташ ба.

— Совхозе специалисташ, кулгалхоштa болх ба йоазонаш хьалхадогlъа лоьно хlинна дий?

— Цу дош республика юртбоахама Министерстве дувцаш ла. Центральни усадьба кхочаха хургва хац тхона хlана а тlехьа. Тхона цул сагуогlа дог хьаlаболагlа йаьсти...

— Кхьачн организацешка, ...

— Хlана цо доалахошта, кхьача боахамашна, организацешца тха бутдем лоаттабе болаш ха хургва ... хетаг тхона. Геттара чlоагlа тха телефонаш, уж хlана цаl цара ... совхоза. Цу цхьая апарате ... тха хьакташ, хlаьта кхачча сахьт а лерlа а мох цу тlа ловлахха уллача совхоз телефон тlех санн хьача.

Тхона хоr кердача совхоза оха фуа хьажа я, хlаьта ... йоакъостах а хургва. дахка.

КЕРДАЧА ТОПАМАШКА

Январь бетта дика къахьегама толамаш кхы а совденехи я Грознески химически комбинатa коллектив укх бетта. 11 дешо декхарш 105 процент кхоачашъьнй ца. Пемная совгlа арахийца продукци эзараш сомий махьа я. Социалистически яхьа кхьалхатт цига нов. Утини керте латтача полистирени декхарчи цеха коллектив. Ца из план 109,2 процент кхоачашъьнй. Иштта дика къахьег ин. Беевн Двиенкин керте латтача фенол, ацетон, спирт деникхача цехий коллективаша а.

Л. ГАЛКИНА.

ХОЗА КХАЪ

Цаl оттайнча кхы трактор ца хоцнача помещение чу хала боахкар Урус-Мартана района «Гехинский» совхоза механизатораш хlанзалца.

Укх денношка приемни комиссе эксплуатаце дlалла могайир сийрда, сапаргlата типови мастерской. Механизаторашта йоккхий торонаш я хlана техникаш ю ремонт тlехдика хилийта. Хlанзара станокаш хатт цехашка. Iанарца йоахал лоаттаергlолаш система оттаьй. Цкъа оттаеш илл трактор оттае йиш я мастерской. Хlанзе хьалхара верзl трактор ремонт я дlаеттаьй механизаторша кердача ефусамах.

Шоай совхоза иккина ю типови мастерской хьаьрхьача гlишлойхьарашта бархал. Йокх механизатораща.

Иштта кхы пхьакха дика гlулахх дьай совхоза гlишлоцьерашка.

Мастерскойна тlехьах иотр галь Воханна хьалхьай йоагlийье илт сага моттиг йола стелоши.

А. ТУГАНОВ.

Гудермесски локомотивни депо коллективо лалхача къахьегама толамашца дlадоладаьд пятилетка кхоьлагlь шу. Укх шера балха пахьйенхай 16 рационализаторски предложени. Цар пачхьалкхенна бо пайда 4597 сом да. Иштта вокха къахьегама толамаш доалача хьинаре къахьегарца бахьбавьлна ба тепловозанта ремонт ю слесарь Киселев Станиславо машинист, мастер-испытатель Донсков Федоро.

СУРТА ТlА: болх беш ю машинист Ф. Донсков.

М. Попова сурт.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМА ОРГАНИЙ БОЛХЛОШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТАШ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Хьанаре болх барах а Советски паччахьалкхенан Тlахьожама органаш вlашагlъехкача дийнахьа дене 50 шу дизарца дузаделлна а Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Амиева Михаил Кирилловича — Наурски района Кирова цlерагlча винсовхоза халкъа тlахьожама группа председатела.

Аскарова Ваха Ивановича — Ножай-Юрта района Гагарина цlерагlча колхоза халкъа тlахьожама группа председатела.

Ахушаева Асухьа Юсупа — Надтеречни районни халкъа тlахьожама Комитета штате йоацача инспектора.

Воронина Владимир Константиновича — Гудермеса горедской халкъа тlахьожама Комитета председатела.

Габоева Гулуьй Сайдаьева — Ведена района халкъа тlахьожама Комитета председатела.

Дементьева Вера Ивановнайна — Нохч-Гlалгlай АССР халкъа тlахьожама Комитета белхлочоа.

Елагина Анатолий Николаевича — Нохч-Гlалгlай АССР халкъа тlахьожама Комитета инспектора.

Закаева Лальчийна — Ачхой-Мартана района «Лермонтовский» совхоза халкъа тlахьожама группа члена.

Зверьева Ибрагим Джамурзевича — Грознески горедской халкъа тlахьожама Комитета председатела.

Кабардова Елизавета Ефимовнайна — Грознески районни халкъа тlахьожама Комитета къахьегамхой жалобайн предложенеш бюро штате йоацача инспектора.

Колобова Наталья Сергеевнайна — Нохч-Гlалгlай АССР халкъа тlахьожама Комитета председатела заместителя.

Михеева Владимир Степановича — Нохч-Гlалгlай АССР халкъа тlахьожама Комитета члена.

Нурмухамедов Леонид Ивановича — Нохч-Гlалгlай АССР халкъа тlахьожама Комитета штате йоацача отдела заведуюшега.

Магомаева Мелкайна — Советски районерча XX-ча партсъезда цlерагlча колхоза халкъа тlахьожама группа председатела.

Минаева Дмитрий Ивановича — Нохч-Гlалгlай АССР халкъа тlахьожама Комитета инспектора.

Петренко Антонина Михайловнайна — гор. Грозне Ленински районни халкъа тlахьожама Комитета председатела.

Пономарев Юрий Александровича — Сунженски района «Победа» кхача колхоза халкъа тlахьожама группа председатела.

Путаева Хьасана Хадиса — Наьсарен района «Наурановский» совхоза халкъа тlахьожама группа председатела.

Тимаева Iусмана Фатийна — Урус-Мартана района халкъа тlахьожама Комитета председатела.

Уманцев Николай Ивановича — Шелковской района Шелковской райПО халкъа тlахьожама группа председатела.

Федоскина Андрей Герасимовича — Малгlабика города халкъа тlахьожама Комитета къахьегамхой жалобайн предложенейн бюро штате йоацача инспектора.

Харечко Алла Павловнайна — Грознески швейни производственни объединение халкъа тlахьожама группа председатела.

Черновича Георгий Яковлевича — гор. Грозне Октябрьски районни халкъа тlахьожама Комитета председатела.

Шаповало Лидия Филатовнайна — гор. Грозне Заводской районни халкъа тlахьожама Комитета председатела штате йоацача заместителя.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель И. АЛМАЗОВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛЯНИН.

Гор. Грозный, 1968 ш. 14 февраль.

СССР ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМА КОМИТЕТИЙ БОЛХЛОШНА, ГРУППАЙН ПОСТИЙН ЧЛЕНАШКА, БЕРРИГАЧА АКТИВИСТАШКА

Дола новкъостий!

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совета халкъа тlахьожама органий белхлошкан беррига активисташкан деттахьара маршал а хоттам, дакъалаьцад дувц Советски паччахьалкхен тlахьожама органаш вlашагlъехкача дийнахьа дене 50-гlа шу дизар.

Сийлахь-Йоккха Октябрьски социалистически революци котъйиначо тlехьагlа В. И. Ленина инициативагlа хьаьчча тlахьожама органаш Коммунистически партен Советски правительствен карара паччахьалкхен а боахама а аппарата бу болх вlаштlехьбаьккхаре, общества гlулакхьаш дакъалцара лоархlаме гlирсагlа инструментех йола цаl хилар, уж дикка ваахаре лоархlаме хилар СССР-е социализм хьаьтьяра болча къовсаме.

Тlахьожам лоаттабера йола халкъа беттьа — къахьегамхоштa хуннйтача Iалашате Коммунистически вьттоенх йола цаl е. Вай обществана Iалашате чlоагlа хьашт долаш да шерра общественни тlахьожам хилар.

Советски Iаьдала шерашка халкъа тlахьожама органех, парте кулгал а деш, беккха общественни иш хинна дlаоттай, цар беча балха юкъе хьаларе дакъа лувц миллионаш болча белхлоша, ахархоша, интеллигенца, профсоюзни, комсомольски, кхыча общественни организацей викалаша. Тlахьожами дукхахча наха лоаттабеш хилара, боахама а культура а гlишлои беррига дакъошка из лоаттабелга дани чакхдахаре, шерра дlахозаш хилийтаре халкъа тlахьожама организацей йина хулийт социалистически экономика йе моттa вйара, паччахьалкхен дисциплинeн социалистически законности чlоагlъяра бегча къовсаме партена паччахьалкхенна эффективни къьостал лоаттаде, советски наьх дика дьай хиларе, хlара гражданин общества гlулакха беккхача бекхатемай хlара уйла йена кхетабе.

КПСС Центральни Комитет, СССР Лакхехьарча Совета Президиум, СССР Министрий Совет чlоагlа тешам бенна а хьанна тlахьожама органий белхлошка хьий а коммунизм хьалхаьра сийлахь дикхача гlулакха хьаьрча дакъалцаш дош хургдолаш.

Шена, деза новкъостий, Советски социалистически Даьхен бершата бечa бакхталхбоча а сийлахьча а балха тlа керда доккхий кхиамаш карагlдала ваь тхона.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ

СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ.

СССР ГЕРЗАШЦАРЧА НИЗИЙ 50 ШУ ДИЗАРГА

ЛЕНИНИ ЦІЕ ЭСКАРИ

1968 шера 23-чу февраля СССР Герзашцарча Низий 50 шу дизар белгалдоккур долчу [illegible]. Цуьнан истори коьртачу [illegible] юкъадаьлла а Владимир Ильич Ленинан цIерца [illegible].

Социалистически пачхьалкхе герза низаца лорархьа оьшу ца хилар белгалдаьккхира В. И. Ленина. Сийлахь-боккха Октябрьски социалистически революци котьалъяьчул тIаьхьа Ленина кхолла дуьйладелла Социалистически Даймахке лорархьа къахьоьгучу теоретически положенеш, тIеман эскаран къахьоьгура марксистски положенеш практике творчески юкъа ийцира хIуьпа ваьш.

МоллагIа а революци, лаьаш ца, цуьнкха хIема мел билаш ца нагахь санна ца ларбо цунна хоьш хилар мара.

Социалистически революцин нареIIдахьнаркараш лорадарна Ленина юкъарчаа дешнаш дийцал Советски пачхьалкхан эскар, империалистически агрессоре тохана моллагIча хIамарие дуьхьалаьтта а нарIIатона социалистически малка болаьаш кхо [illegible] маьраш къахьоьгам тешаме Iалашье а низ кхочарзболаш доле эскар вIашагIдолларца.

Белгалдаккха доьгIа, социалистически общество шнй чурча гIулакхцаца диллача тIема органаш эша ца хилар. Социалистически пачхьалкхане эскар вIашагIдоллахьа лорадоацаш доле гIулакх оттаду буржуазена дукьеларча къахьегамхой классаш къовсама закономерностища. Исторически опыто бокъонца баьъ тешал ду, герза низ къахьегача халкъ, эггара къалзагIа тIадъош ар бокъонца буржуази хилара. Капитализмегара социализмерь баалача земелаьха къахьегамхоште боле кхерам дукъбуьа карттера дыкт империализм я.

Шнй Iендел чIоагIIдар, оралырчен чурчен контрреволюце бош боле низ юхатохар, социалистически Даймехк лорабар дукхаш шнй чIоагIа герзашцара низаш вIашагIдаккха деза болхлой классш.

Пролетариата буржуазегара гера ше къадахкмачуя тIаьхьа [illegible]

В. И. Ленина, эггара [illegible] нийса лайнара мамаран [illegible] дIадешахарак тIеш лораргаш къасаьш лоттабалба. Макара декаран йоле ленински политика — из Советски ленински [illegible] эпанаце маларанга [illegible] вIаахан тIахьа лоттабена къахьегама хуцадургбоацаш дерарIам лаарбу [illegible].

Цуьбаьнда, [illegible] исторически дзоло дIаахеца хана а къахкахдлар, хIаш а хахкахдоах Советски Союзь малка обороне низ чIоргIбна цуй Герзашцарча Низац цaddарт [illegible] дара [illegible] низа ю [illegible].

1918 шу долаленние [illegible] гулдаьи Цие Эскар вIашагIдоллор тоттара [illegible] Нуциг дарХьаннагIIчунгара [illegible] къаьца гера болау [illegible] Советски республика. Вай, къаьа нунца дуьзаддена Ленина, дIададдаьд селлара шерана дуьне тIа цхьане а ца доладаь гIуллкх. Октябран кхалагIарча зам [illegible] гача халкъа махаца вIашагIIбелла. Серрига къахьегамхой герзаша лебьбо лерхIаш бер большевикаш. Цхьабегда, революци [illegible] нагча тIамагIа гулдар, регуларни, Iомадарь эскар. Ц [illegible] дика нийдаьчем Iомедаьчем [illegible] ний эскарех а чурча [illegible] юща низах а Советий республика лоралург ше хилар.

Граждански тIем болча хане вIашагIа а диллар, тIамаша, деналагIа чIоагI а делар шнй ду гIарамаш, ше малакан сорагIа тIемахо волаш кхина Цие Эскар. Из вIаштIеньдеьнизар а В. И. Ленинера. Дихьда ца вар Цие Эскара, цун социалыни лоттанд, цун исторически деккара [illegible] Башкалонаш белгальяр. Ц [illegible] нийчнр кердама тайлара доле эскар вIашагIдоллара, цун личне состав Iомаера а хьалхара а политически организационни принципаш. Кердача советски пачхьалкхени общественни

[illegible] лерар [illegible] гатхара Цiача Эскара дог уреуттадеш идейни организационни [illegible] советски военни строительства ленински принципаш [illegible] Ленина. Граждански тIом болча хана тIема политикан тIема стратегии цхьанкха а кIелигчуш [illegible] бала [illegible] Ленин. [illegible] Комитето [illegible] цнйча хетар ца оттадеш чакха ца дешидеш. Доннхе а дош белгалдоьаш В. И. Ленина [illegible] даьца эскар Коммунистически партийн вIашагIIделла [illegible] шнй терхама юкъмоттиге абетаьш тIема-политически технически [illegible] кхоллара, [illegible] — Советски Герзашцарча Низий низ мамотга чIоагIIбира.

ЦIеча Эскара [illegible] советски тIема строительства [illegible] политически принципаш ца [illegible] Ленина эскаран [illegible] цхьорIа. Цу принцип уьз тайшар оттовш: советски организаце йош шлейиш [illegible] а оьшагIа бурзабена бола [illegible] герзацара вIашагIIбелла. Социалистически Дай-мохи ларабара — [illegible] граждански сийлахь деддар.

Социалистически пачхьалкхан эскарие халтье цхьоагIа боней [illegible] масса [illegible] хугуш да. Советски [illegible] ю эскар [illegible] тIема техникаца, тIема [illegible] [illegible] Iалашдаре. Советски тIемахошта массаза а хаьлу шорй морални ойгуе [illegible] хьалоацаш хилар. ТIема шоранда эскари кхахьегна [illegible] бола белгалбаьрлар. [illegible] хьадегамхой тIом а [illegible] Iома [illegible] партизански отрядаш вIашагIIоьлелца. [illegible]

[illegible] Ценка Центральни [illegible] Комитето хьалкле [illegible] Ленина. [illegible] ленинска [illegible] эскар [illegible] Совето, Ленина кург а хадлш. 1918 шера 15-чу январе [illegible] декретехь [illegible] ца хадлш. Цие Эскар вIа[illegible] Ленна, сакательмагIчен декрете вIаштIеньдьамахиш [illegible] Цу [illegible] социалистически эскар [illegible] [illegible] цу [illegible]

[illegible]

[illegible] гIулакх цIе эскарI [illegible] болгдаьрца [illegible] хаьрхара [illegible].

Белгала бoa а доа [illegible] болаш дас СССР-е граждански тIом [illegible] [illegible] аьтва — из [illegible] [illegible] Цие Эскар [illegible] [illegible]

[illegible] Советски Герзашцарча [illegible] пальни деккар, граждански Дай-маьхки тIемаш лаьттача ца [illegible] шеко [illegible] [illegible] Даре [illegible] [illegible] тIеме [illegible] [illegible] дела дахьа лаьцаче хена.

[illegible] социалистически [illegible] эскар [illegible] [illegible] цIено [illegible]

В. И. Ленина [illegible] [illegible] тIеме [illegible] къахьоьгушкдаеш тIема тайп-тайпарча [illegible] тIеман [illegible] тургдар [illegible] Герз кхо ре а мIца лоттабу къовсам [illegible] [illegible] Iош, [illegible] тайлаш [illegible] искусство хана а [illegible] Владимир Ильича.

В. И. Ленин — тIема-[illegible] [illegible] партис. [illegible] тIема [illegible] [illegible] тIема [illegible]

[illegible] наступление, оборона, [illegible] [illegible] [illegible] Эскара [illegible] [illegible] [illegible] кийчъярн церех пайда эцарч. Герзашцарча Низашта стратегически хугнллар а бIунашта лостем толар а бIуний [illegible] тайлаш [illegible] [illegible] Ленина кугналце кийчъеш, [illegible], чIоагIъеш ар [illegible]

БIунашт дукъаларча [illegible] гIарча стратегически операцей [illegible] эскара [illegible]

[illegible] тIема [illegible] Ленина [illegible] М. В. Фрунзес оьшне характеристика, [illegible] мIца лоттабола къовсамаш дош дела В. И. Ленина кугаш [illegible] хьелма шнй [illegible] [illegible] тIема [illegible] зьнцан бер.

ТIема доцаш къестадара теоретически [illegible] болар оьшна В. И. Ленина. Революцион гIуллакх [illegible] ца [illegible] чIоагIа [illegible] [illegible] а мIца [illegible] [illegible] опыт Iомалей, эскараш вIашагIа [illegible] а [illegible] М. И. Калинине [illegible] Ленина [illegible] [illegible] ... [illegible] [illegible] чIоагIагIча тайпара дешнаш [illegible] сорагIа, ца кIезиго хиннаш [illegible] тIема искусствах кхиа в. л.

[illegible] В. И. Ленина [illegible] [illegible] тIема [illegible] [illegible] тIемаш дешнаш доле [illegible].

Граждански тIом лаьттача [illegible]

[illegible] Владимир Ильича коммунистацара [illegible] гIуллакх бокъонца [illegible], моллагIа тIема [illegible] дIахилгам дац [illegible] дела. Социалистически пачхьалкхан тIема [illegible] дукъбуьа хьосташ [illegible] [illegible] [illegible] Ленина партие, Цiача Эскара [illegible] политически [illegible].

Хоьш да, [illegible] бусташ [illegible] хилар, теоретически [illegible] положенеш бусташ — тIема [illegible] хилар. Граждански Сийлахь-боккхачу Даймехкан тIамашна хьакхача коталоне дог [illegible] [illegible] тIехьа ше [illegible] на хьийзаш, тIема [illegible] тIа [illegible] латтача хана чIоагIа [illegible] а [illegible]

[illegible]

[illegible] кьовгIа [illegible] тIема техникан герзи загадохьь [illegible] [illegible] ца [illegible] рacheт.

[illegible] тIема СССР эскара, [illegible] Советски Герзашцарча [illegible] [illegible] уш [illegible] Iош. Из [illegible] а нах. Советски тIема [illegible] салтацара маршалацна, кхинчаца, матросацара [illegible] [illegible] дIеннена [illegible] [illegible] [illegible] гIуллаккх [illegible]

В. И. Ленина [illegible] тIема [illegible] [illegible] теоретически [illegible] [illegible] Герзашцарча Низашта [illegible] [illegible] социалистически [illegible] а, [illegible] дукъалле [illegible] [illegible] боланна а.

[illegible] [illegible]

Советски Союзан Маршала Р. Я. Малиновскис цIерагIа йолу Ленина орден долу бронетанкови бIуний Военни Краснознаменни академи — вай махкан Герзашцарча Низий тIамахошнаш долу [illegible] тIоьмалоьшера [illegible] ма!.

[illegible] [illegible] [illegible] Советски Эскара танкови бIунаш дегIаяллахиз [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Академи [illegible] [illegible] бокхой [illegible] [illegible] за Iамазайн конструкторски [illegible] [illegible] [illegible] лар В. И. Чуйков, П. А. Ротмистров, П. П. Полубояров, [illegible] [illegible], П. С. Рыбалко, С. И. Богданов, М. Е. Катуков.

Дешар хьеннагеи кхетам дуьгун боккьоца хIана тIема Iелаш дIаламарашка [illegible] да ульаза.

[illegible] [illegible] а болх бо а [illegible] 20 совгIа Iелашй докторш профессор, 300 [illegible] Iелашй [illegible] [illegible] доцент, [illegible] болхаш.

[illegible] [illegible] эгара [illegible] [illegible], [illegible] бола электронни счетно-решающи аппаратура а бoлаш [illegible] оборудована кафедраш а [illegible] лабораторни.

[illegible] практически [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] тактически [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

СУРТА ТIА: 1. [illegible] [illegible] [illegible]. 2. [illegible] [illegible] меттан Iамадош [illegible] [illegible] шерра мекъекхуьл хIаманра техни ческн средствааш.

В. Кошевой сурташ.

ТАСС фотохроника.

Дукха за Воккхачу белгалдаьккхача Октябрь шовзткъан шу за орех йоьза хIаьаш дог гIоддаьккхина халча советски халкъо тоьлаш кхьенг пхе шера план кхочашъяра. Шерга на байнача тайнара шера боаржабаьча наьрщача кхоллама къахьегамах лейна хелл из экономика дIахо дегIаккхуьлара, къахьегамхой вахара торе лакхъяра, вай Даймохкен обороний низ чIоагIIбира декха, рашь кхочуш а деш.

Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхара, Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дизара баха беагIача тайшар, кхуьбахар, пхи шера план хаьна хьалха — 1970 шера 7-гIа ноябрь хьатIа оттаьъхьа кхочашъяр дукха шерра социалистически ях а боаржаьа, 1967-ча юбилейни шера керда тоадаш дахьад экономика, культура деггIакхувлара, къахьегамхой вахара торе лакхъяра даьхье.

Шера план хаьал хьаяза кхочашъьай ерига промышленни пре дукии хьаяра боарама. Промышленноста болхлоша тIайпна юбилейни социалистически лихкараш лерарача хьоквалашта тIехкхочашдаьа.

1967 шера ерига продукцин арахецара план 102,3 процент кхочашъьай. промышленни продукции хьаяр боарам 1966 шераца кийсача 11,6 процент лакхбенн.

1967-ча юбилейни шера лаьнехлахрIа зиннача сийаIче чоцншпа дегIакхай промышленни производство. Масала, 22 процент дукхагIа лакхаьад нехкдаьтта, нехкдьтта продукташ — 12 процент, машиностроенен металлообработкан продукции — 18 процент, хIгача промышленноста продукци — 15 процент и. кх. д.

Производственни фондех пайда эцагIа хIар, керда техника юкъехьаяр, [illegible] [illegible] производстве [illegible] [illegible], балхлой, инженерий, техникий творчески хьенар [illegible] [illegible] долаш промышленноста къахьегам [illegible] лакхъяра задани 2,7 процент тIехкхочашъьай.

Республикан шера болхан [illegible] [illegible] дукхагIа хьажжад хIат, мехара свекла, хьйбах йоала ерига продукташ. 1967 шера уолало кхочашъьай хIат, шекара свекла, хьйбай продукташ кийчъяра планаш.

Юртарча къахьегамхойта дьалхашка кхы а доккхагIа декхараш ахтта нятилетка 3-ча шера. Ухх шера шоай тIемахошца кхьана вар кайрача Герзашцарча Низий 50 шу дизар кердача коталонашца белгалдаккха кийчлуш ба советски нах.

Дукхача массагIашца лоаттадаь, ча лирача тIемашка хьа а хинная

ХАЛКЪИ ЭСКАРИ ЦАI ДА

М. [illegible],

[illegible] Нохч-ГIалгIайн [illegible] [illegible].

[illegible] а [illegible] вай [illegible]. ТIемахоча гIаьрзазаш [illegible] [illegible] [illegible] бахь ыар Коммунистически парте кулгаш, цIаргхха [illegible] [illegible] къаьнай советски халкъа тIема сийлен лете [illegible] шкъе.

Кхьача [illegible] тIеце [illegible] граждански тIеце [illegible] [illegible], цу хан, тIема опыт болаш ше долламеха а, къаьа. [illegible], блокада халача [illegible] [illegible] Эскаро [illegible] [illegible] 14 капиталистически мехка [illegible] [illegible] кIайгвардейски бандаш, кIалхарьъянзар Советий республика.

1941—1945 шерашка, Сийлахь-боккха Даймехкан тIом лаьттача хена, Советски Герзашцарча Низаша шай [illegible] [illegible] [illegible] агрессива дукхала лоаттабаьча [illegible] [illegible] карттера хьаь, [illegible], вай Даймохк [illegible] [illegible], фашистски Iазапа кIалхархойлара дукхалача [illegible] халкъашта [illegible] [illegible] дар..

ХIинца вай Даймохк, социалистически [illegible] халкъий [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Советски Герзашцарча Низаша, Эгара тIамашIа, [illegible] [illegible] [illegible] массагIIаьнта бярса лоьча [illegible] кхерон герзаца кийдаьь [illegible] Герзашцарча Низаша [illegible] [illegible] ЛагIа а агрессор хIалдар, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] на загазхе.

Советски Эскар — шай халкъа [illegible] тIехье. Шерра-шера дукхагIа [illegible] Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхошнар тIемазой бухаш.

Промышленни предприятешка, колхозашка, совхозашка [illegible] а [illegible] чуовашам болаш а болх бу советски халкъа турпалера [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], СССР Герзашцарча Низий дукъалзаргалдена [illegible]. Зарка [illegible] кийча хургболаш уж хьалхабара.

Вай махка кхерамне [illegible], СССР Герзашцарча Низаш [illegible] [illegible] [illegible] за Коммунистически партен Советски правительстваш [illegible] [illegible] оборонни низ чIоагIIбира, вай Даймохк [illegible] Низий тIема [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] хилар кьаьта хьалхьлохаш дола «Массана а воинни гIулакх ле декхарийла хилар» дола кердa Закон а. Из керда закон чIоагIIа [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] тIемийне республика къахьегам [illegible]

Республика партийни, советски, комсомольски организацешна кIезиг [illegible] Iоалъаш къахьоьгашоьшта, къахь, стта а кагарховта тIема-патриотически кхетам балара гIулакха.

Нохч-ГIалгIаi чу Советски Iадла [illegible] дукха къаьосам лоаттабаьча. Кавказа оборона лаьттача шоттигашка тIалла республикера 25000 совгIа хIамига саги йоаi чаккхахьнад юбилейни шера. [illegible] вай граждански тIемо турпалой Гикала Нанадаш, Шериное Асланбека, Ахриев Гапура революционни отрядаш лийначa наркъашка гIолла. ЦIеча Эскара тIема накъшна гIолла, вай республика терриоте йа 1941—1945-ча шераи Сийлахь-боккхача Даймохкан тIема фоситха доаяв хиннача гIолла.

Предприятешкан, заводашкан, колхозашка а совхозашка а болх беш а садоски халкъа тIема, къахьегама, революционни сийлаш 270 совгIа музей.

«Красный молот» яхача заводанашера [illegible] [illegible] [illegible] турпала Муссорол Мамала [illegible] [illegible] гIулакхий истори Iохадаь, Ассиновски станице турпал кийнача [illegible] мемориальни доска отталаьд. ХIаьта гор. Грозны № 38 болча юккъера школа кагархоа Кармая турпалоше [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 368-ча [illegible] [illegible] тIема [illegible] [illegible].

Республикан боле боле а ши автоклуб, 15 спортивно-технически клуб, ДОСААФ-а 298 дешара клуб, оборона Ша.

Вай республикера тIема-патриотически кхетам балара бахьа балза къахьехьа [illegible] Нохч-ГIалгIайчен къахьехамошна Брест, Ленинграде, Москве хиннача Ерригсоюзни слетешка.

Республика къахьегамхошта тIема-патриотически кхетам балара гIулакха [illegible] [illegible] демобилизацегIа вIабьабьахча тIемахоша, отставкана бахача масаршна, цар дуьл эскарa тIема традицеш, эскара военни гIулакх [illegible] ду. [illegible] [illegible] Советски Эскара мугIарашка гIулакх ле бака кийчлуш йола кагархой [illegible] ялан лийнахьа гулбарах.

Традицешна а хиина дIаланад мигтантаж а еш, тIема техникан гер-

[illegible] а хьежаш, эскара художественни самодеятельносте концерташ а оттадеш райошашкан республикни уаттадеш зола «Призывника дешош» хIаьта шоьтта [illegible] [illegible] эскаре [illegible] а.

Кагархошта тIема-патриотически кхетам балара гIулакха [illegible] форма а хиина дIалоттай «Дьахе лорае кийча вай» яхача комплекса пограттаьача призывнегашна вIашагIIакхача шира [illegible] [illegible] [illegible] оц йола кхьаьста политически занятеш, хургвоча тIемахочун университеташ, призывникан лоненеш. Шнй лешара профиль, форма, [illegible] а йолаш болх беш а къоначa летчикий клуб.

Республикан эргигаш а хIана ма вьина йолча шкoладшкарча дешархона халкъа хьацар «Зарница» яхача Ерригсоюзни тIема-спортивни лоазарe. Цу лоазара уголовск бIаьльамашта къхье республикан школашка мIаргIъяллар массех вaар отряд. Лоазар вIашагIъоладача хьекара дахьа хьинан дакесен дукхача эпсарашца, ветеранаша оприцаз тIемахоша.

Цу долалача хIамаша чIоагIа мохьорттал цу кагархошна тIема-патриотически кхетам балара, вIоштIаьлза республика кагархошара тIемаией литтегIа чIогIдеоатолу гIуллакхаш, вог цу [illegible] вай сийлахьа Герзашцара Низам дукхдалаьзарлорлаш доакхIартадеш уIла.

Цу болх [illegible] кхьар балзи долаш вай республикерача халкъа гIазага болча граждански дахача саххьовшен безопасного кхачам, ду СССР Конституцеи «Массана а тIема гIулакх ле ДемхарийIла хиларах» долча Законаш дIалохараш.

Шерра-шона лерагIа зоалу кхинчайкъх зоалхз гIулакхаш, лаелз цар общеобразовательни кульутрани, [illegible] болхаш. Ведана, Гудермес, Малгобек, Шелковской, республикан [illegible] районашка кагархоша хьинаро [illegible] [illegible] эскара гIулакх шай дана наьхьала таалуча споrtа тайпах заоцепа [illegible] спортсмен-Iечача. Дукхача шовзьилкашка куотапанъад «Дьахе лорае кийча — [illegible]» яхача спортивно-технически комплекса нормативаш, [illegible] дегIаIалаш физически чIогIIдаьа.

Дукха масела долаца [illegible] а вай республикера бахача кагархой шаш эскаре [illegible] гIулакх дош хиларех лахь.

Iалахама фола [illegible] [illegible] [illegible] хьеца [illegible] гIулакхе [illegible] хьалха [illegible] [illegible] [illegible] вайна [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Диймонг Махмада. [illegible] [illegible] тIаргчи балзашкарош [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] кьамахчала гIулакх.

[illegible] Салдалиев Абумова [illegible] [illegible] [illegible] болча хана, балара [illegible] [illegible] тIалаттаменьа а, шой коннандар [illegible] ра [illegible].

ТIема кийче тIахкина арах хоастабера [illegible] [illegible] [illegible] а [illegible] на цIаIахкийтe ц[illegible] хиннад [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ца бола шала бах [illegible] Сунженски районера [illegible] Цимоли Момин.

Дукха за [illegible] [illegible] командирашкара [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] мохкахоша сержанта Сулавадин Юро, мугIарерча Воробьев Николая, Борлуваш Виктора, Полежанин Анатоле, дукхахча кхычар эскаре дика гIулакх деш хилараш.

ХIаьта [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] кира хахкъа командира вохь бу, гIулакх деш хьалкхача цхьан шера на командовано 8-зза хацтараь, це [illegible] шара ноприализеш толаме чактаьцна, пуная сержант хилна, шоай отлични по пу дакъе [illegible] тIехьахтехь цилаш. 1967-IIа дешара шу чакхдаьлча «гровеналIа волл сержант» яха цIа а шиш, на вола старшинана хьападальа. Вай [illegible] вахь Советски Эскара [illegible] гIулах [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ухийтача кахьтатша.

[illegible] [illegible] а [illegible] [illegible] масалаш да. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] республикане бола [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] а [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] районашка [illegible] ухх хахьат кIенига [illegible] спортсменаш-разрядникаш [illegible] «ГЗР» [illegible]. Советски Эскара мугIарашка гIулакх де болх кагирхой [illegible] [illegible] кхоачамбоацараш.

Кхоачамбоацараш дIахалдаш де [illegible] да, советски [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Коммунистически партено шоай [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] тIоагIа [illegible] [illegible] советски [illegible] [illegible] [illegible] партийни, советски, [illegible] организацешка.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМА КОМИТЕТЕ

ЛЕЧКЪОРАШЦЕН БОАХАМА ДОАЯ ЦА ДАРЦЕИ НЪОВСАМ ЯВАТТАБАРА гор. ГРОЗНЕРЧА ШУРИЯ, ЧХЬАГIАР-КОНЬЯЧИН КОМБИНАТИЙ ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМА ГРУППАША ДIАХЬОШ БОЛЧА БАЛХАХ

Республика халкъа тIахьожама комитето белгалдаьккх шурий комбината (председатель к. Киреев), чхьагIар-коньячни комбината (председатель Афанасиади) халкъа тIахьожама группаша лечкъораш ца хилийтара цхьадола балхаш деш хилар. Шурий комбинать автотранспорти отделе дьча инвентаризацей даниешта тохкам бича гучадаьлар уж инвентаризацеш нийса ца яьлга. Ведомосташ уттадеш хьагучахьаш цар результаташ. Бензина, хитола учет тесса лелаеш хиннай.

Халкъа тIахьожама группа цIенхаштара кхоачамбоацараш гучадаьхар тарни пехе. Мукхийнача флягашка, цистернашка шура чуетташ моттигаш нийсъенай. ДукхагIйолча флягай ногIараш хьамча гIозараш доацаш ар. хIаьта пу флягаштен цистернаштен доахкаш дола Iургаш махкацен сапацен дIакъувлаш хиннад.

Низга тара лертIа учет лелаеш хиннаш. Гучадахача кхоачамбоацарех шурий комбината директорага Паамовайга хоам баьб халкъа тIахьожама группа, уж кхоачамбоацараш дIадаха аьнна хоий а дей. Из бахьан йоаш 200 гаргга мукхийчен пайдана боацачен флагаш брак яй, хьацай керда флягаш, цистернаштa басар хьехад. Бакъда, шорйа цхьана шурий комбината кулгалхоша ишиар лоттабьйа цIенхаштарча кхоачамбоацаранца.

Оборудовани, трубопроводаш, производственни помещенеш за негаргдоацача санитарни хьало а.

Лечкъораш ца хилийтара чхьагIар-коньячни комбината халкъа тIахьожама группа енача предложенех карта ремонт ьй, товарни склада гонахь кирт ьй, лечкъораш ца хайтара а пеха аппаратера продукцин лоаттача моттигеш кхачалца коньячни спирт дIаахийта трубопровод йиллай.

Нуьпа цхьана республикан халкъа тIахьожама комитето гучадаьлад комбинатий халкъа тIахьожам группашка а администрацешка а [illegible] мотиг кхоссам ца лоаттабьлга, тIахьожам [illegible] болча дукхьа Граждански шурий комбинате 1094 сом хр. хьинал лечкъораш балхаш, хIаьта чхьагIар-коньячни комбинате 373 сом. Болаш боацаш хола лечкъораш цар балхаш доше шурий комбинате 31 сом соцадьа, чхьагIар-коньячни комбинате — 42 сог.

Лечкъорий, воал на шурий болкмашта эсала [illegible] [illegible] цу комбинатий халкъа тIахьожама группашка, хIаьта гучадаьха кхоачамбоацараш тIасIерута дIадаха. [illegible] шурий комбинате лаборатори болхлоша хIара лейна тIахьажам шурий продуктам чуйттача [illegible] бала. Ехьдера экспедицета продукци дIакхьарчахь цара пломбаш тIа уолаш хIаь ца уллан хIаьметтеш [illegible] цара [illegible] доаздаш.

[illegible] [illegible] уттаяр чораяр кхоачашьхьан. Конструкторни кхоачамбоацараш долаш уж цхьан балхан долаш цу пломбах дукха найда эца йол ца. Дукха шоттигаш майсьенай пломбаш мIа а йоахаш шера тIера хьайеш, флягаш чу хьй лотташ.

Тара хьалаша, ца лелаеча дукъа кхоачамбоацарш хул. [illegible] [illegible] [illegible] дIахепара долаш документацийта дертIа обовьлаеш яц. Цхьаза лаборатори болхлой хьеламн къавкха изделей [illegible]. [illegible] тIахьожам лоаттабаш автоматий балха.

[illegible] районни халкъа тIахьожама комитето (председатель И. Петренко) вейза кулгалдаьккх комбинатий халкъа тIахьожама группашта, социалистически долахье лорадра цара доста тедаш, сахкам вIаштIахьаьккхара практически новкъестад дац.

Комбинатица болх бош бала группаш йоккхий дц. Шурий комбината группана юкъа 15 саг шера ца. хIаьта чхьагIар-коньячни комбината группана юкъа — 16 саг. Пехашка вIашагIъехкан халкъа тIахьожама постaш.

Республика халкъа тIахьожама комитето шурий комбината, чхьагIар - коньячни комбината халкъа тIахьожама группаш декхаравла шор ухх содам тIа белгалдаьхе цIенхаштара кхоачамбоацараш дIадаха. Социалистически долахье лорара дешаашта декха на терках тIаахийта декхарийла [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] хахарах уж ца хилийтара назаза белгалдаьккх.

[illegible] Шурий [illegible] коньячни комбината кулгалхой декхарийла бир социалистически производствана хьалалаттабашшош а [illegible] социалистически долахье [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] а [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] а.

Шоаш бахча балхах Нохч-ГIалгIай АССР халкъа тIахьожама комитетага хоам бе бое шо 1968 шера [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] халкъа тIахьожама группаш.

Тохкам бош гучабаьха кхоачамбоацараш [illegible] [illegible] Грозненски шурий комбината директорага. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

«СЕРДАЛО»
2-гIа оагI. 15 февраль, 1968 шу.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ДЕШАР ДИКА ВІАШТІЕХЬДАЬККХАЧА

Партийни дешара ворхачу ерстема йоккха торо хуьйту коммунистийн идейно-политически іаьрэ лакхбо, цар кьинар айдо.

Коммунистийн партийни дешар цу хьалхаьа дика віаштіехьдаьккхад «Надтеречный» совхозан сархаь [illegible] партийни организацино.

Ухааш партийни организаци совхоза дирекцина цхьана дукха къахьегна бонхарона бара организаторан, хьаьхьаа хіа а хьочаш производствени гіуллакхаш [illegible], гіуллакх дика дохкаш а [illegible] производстве дешарам [illegible] хьаргела а иаз хьебара.

Политически дешара чулацам коммунистийн дика хьехош программа, [illegible] бара [illegible]. Масала, КПСС член Расаев Абузаид хиид механизатор, общественник, дисциплина бара боххьа ва, лерттіа политзанятешка уз, [illegible] бригада бригадир хилла. Хіане автогаражна заведующи веза, хьалха шофер хилла Ібрагімов Саідан а партийни [illegible] сете дика дешаш ва.

Марксизма-ленинизма лараш [illegible] КПСС истори Іамалеш ба. Дешабагіараша материал дика йовзаш хьэ цхьа пропагандист волча совхоза кортарча инженера нов. Заурие Николай Георгиевича. Цига дешабагіарий тіеіхьарча [illegible] хилар ю. Уш бороргаш а [illegible] гуалелар. Царех хіораниеа конспекташ, кьоалацаш хар, цар хьалхе а кийчдь хаттараш дар. БІаргагуьшеьь а хилуш [illegible] дешабагіараш тіеагіа [illegible] болш [illegible].

Материал йовзаш пропагандиста корорчиа [illegible] се а хала [illegible] гіуллакх ниий хьал. Нов. Заурие йода:

— Аргіанаран [illegible] со кийчхуш уйла ю а [illegible] вахара дешарна, [illegible] балха тіа [illegible] хиаорда.

Хіака «Надтеречный» совхоз [illegible] Вена [illegible] 1967 шеран [illegible] дика [illegible] 55 эзар сом [illegible] дешарча [illegible] ва. Нов. Заурие, шо [illegible] пропагандист [illegible] ца дешар [illegible] литература тіа болх бо [illegible] гіуллакхех [illegible].

«Надтеречный» совхоза коммунисташа, шеэ [illegible] тали [illegible] а бош, эгара [illegible] юрта болхана [illegible] хьалха ремонт [illegible], хіаьта пропагандист волча [illegible] агропома цу гіуллакх [illegible] эггара хьикарегіа дакъа а лура.

Марксистско-ленински дешар Іемаду дешабагіараш шеэ [illegible] тіа-тіа дикагіа [illegible] хазарах боххам дешара [illegible] боагіа.

У. ПАШАЕВ,

КПСС Надтеречни районни [illegible] пропагандистов [illegible].

ПОЛИТИНФОРМАТОР

Политинформаторш хьахарварах [illegible] партнома заседание [illegible] хиннача хана, — аьаш дуьй Цхьоалагіча цал шіерагіча [illegible] партнома секретара Заречный Николай Васильевича, — автола колоннарча экономиста Алтаев Сайсь ніи эггара хьалха яьккха.

— Автомонет йолаш вола нохчо, дика организатор, политически дешар лерттіа кеоадерала ва из. Цуа сонгіа нахаца къамаьл де хоьш, цар хьашташ дика довзаш ва Алтаев, — олаш луьцуш партнома членаша коммунистах Алтаева лаьца.

Кхета керла декхар тіедиллар шуьна политинформатор хиал. Экономически дешар йолча секцина корте хиттар ва. Хьинаре бада діаболабир политинформатора.

Керла шу деладенчача хьахарча ленаца волхов роллентров итогаш бир чакхлаьнчача шуьна боккхама шера.

Политинформаторан лаьрхіор цу лоарxіамерча дешнах лаьца бесса а. Цара хиначча ца чакхъарехара. Хьакьоастамир хоадан бале фактийн кьоахамаш.

Политинформатора кіеорерга экономически анализ бир, бозам тіе боддаш йолд [illegible]. Цу дуьхь бонхача боламна лалуьгіар гулбенарашна политинформаторо лаьча [illegible].

Гулбенараша дукха хаттараш лой чанхьалой политинформатора нов. Алтаева аз политинформаци. Боргаш 15—20 минота мара дарxіа хилан цуа информаци. Бакьва, цу лоадача хана Алтаевa лика віаштіехьхьоад шо оц бол, [illegible] тема [illegible] гуча лахна, цун чуломаш хала кіеорте діабоазийта. Дика ла оц бола политинформаторш коллективана кьолашка дарттеда дешараша айхха [illegible]. Цхьукьа цу [illegible] хьоташ, цар боса тіебелаш [illegible] ца оц бола политинформаторш.

А. СОРОКОПУДОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо

Республикин Лакхехьарча Совета Президиумо шен аргіанарча заседание хьэйна «Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча [illegible] балхах» ахача дешарга. Лакхехьарча Совета [illegible] моттигерча нун органийн болх [illegible] дешахь тіаьйнар [illegible].

Кхитта шіеьар нах культурно-бытовой гіуллакх дешн Ленински районерча тіекьоьш болча балхах лаьца дош. Президиумо белгалдаьккхара районе бахача нах культурно-бытовой гіуллакх дешн Ленински райисполкомо цхьабола болх ханбаьккхаларанаш. Цу района предприятийн болхлошниш гіуллакхерча нахан, кул совсіа [illegible] дезаш [illegible] культурно сыhаьарахи докере дика хьалаш Іалашьдьа.

Цхьа цхьана, тохкамо хьаьхакхацу бесса, бытовой гіуллакх дара йолча сфера учреждений, организаций балха шена хьалкхьарта кхоачамбоаца да. Торговая, транспорта, общественн ючала пхьаьола предприятий учреждения, бакх бел шена [illegible] болх бу нах минахьа хола къахьегаш кіира тер, хай на дец. Пхьайегна кхачан уй-нийн [illegible] переров хул [illegible] пріятемка перерыв хулача хана. Цо болхлоонта ноюньарле ю йоаыца за лаш йола хіама эцара. Берий учреждениона біланатгахьылов машуро сотимаш, быта кхьойолча предприятиесе лерттіа болх бац.

Райсовета исполкомо эсала тіедаь хьожам доаттебу не тіайіцца решение кхочушьхьара тіехьа.

Президиумо къахьегамхой депутатий Ленински районни совет исполкома дара хала культурно-бытовой гіуллакх дона онфелуш дала кханаахбаламан дІадаха: городски автотранспорта, торгови предприятиеса, нахa бытовой гіуллакх дара бахча предприятий, берий учреждений болх тоабе, кьахьегамхой кьоаттвана хьсица бытовой сфера организациш болх бербола рецощи сахьатада оттаде, бахача пахьа хьаптаика хьежна районе торгови тоттавой дІадаьсе.

Президиумо Ленинскни райисполком деххарийла бир бахача пала культурно-бытовой гіуллакх дала дола доцлаш пахадлаш Совета сессиш исполкома заседанешкаш дуяац, тіайіцца решенеш кхоачашлышта и хьежаш тіахьожам лоаттабе, цу гіуллакха депутаташ, массовая комиссеш тіаала.

Президиумо заседание кхитта хьдийгіар «Къахьегамхой депутатий артийн поселковий Советий болх тоабарах» ахача сацама хьальхьала республика моттигерча Советий организационно-массови болх тоабарах лаьца Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретара [illegible] Г. В. хьна информацига.

Шоай балха тіа моттигерча Советаш сагіуа луьц депутатски активана, депутатски массовая комиссена. Тіайіцца решенеш кхоачашьяра тіехьа лоаттабу тіахьожам чІоагіьаб.

ДІадахача шера Советий сессеша тіайіцца решенеш кхоачашьярах долча дешаш хьаьа 180 доаг дийцав.

Хармархоита хьалхашка моттигерча Советий 94, 48 процент депутаташа отчеташ хьй, тоабенаб массовая комиссей, исполнительни комитетий, иттаге йоалача отделаш балх. Цхьа цхьана белгалдоаккх цхьайолча моттигера Советашка организационно-массови балх лела хіаштіехьбаьккхалга. Масала, дІадахача шера шоай балхах хьаьа хармархоянта хьалхашка Нахсарен районе [illegible] Советий [illegible] пуп [illegible], Грозненски районе — 73, Грозненски районе — 43, Ведана районе — 42. Цхьайолча районашкa Грозненски, Надтеречни, Ножай-Юрта хар-хіянфахарш хоржамаш дац діабаьначa депутаташта моттеда.

Республикин Лакхехьарча Совета Президиумо сецам тіайіцар Советий организационно-массови балх тоабара районнийн городскойн советий исполкомаш деххарийла еш. Моттигерча Советий, цар исполкомий балх тіабораабаь хила боза КПСС XXIII съезда решенеш, бозахм культурон хьалхеча Советий лоарxіам лакхбеш йола партен правительствон указанеш кхоачашьяра.

ТІЕМА ТУРПАЛХОЙ ЛЕРАГІА

Гудермесерча № 3 йола бераш шіерарча школе хьеха Турпаленко Александре Васильевне [illegible] маш дуьцуш я. Цо сога гойт [illegible] дадаленна тіема шарешца дахьа суртеш, тіеххьалі йоалаштеш Сийлен листеш, орденаш, медалеш. Дукха а уш [illegible]. Доаргага истои діааьцна [illegible]. Уш [illegible] тіема сийлен гіуллакхаш тахана бахаш доча цу [illegible] дошшхоша гуль.

Кхитта діадоладир иа гіуллакх. Нимций метт хьехача, [illegible] классa кулгалхоча Чурибина Зинаида Сергеевнас [illegible] шерна дийшар Попутьнесен Гиоушевен пада «Маргосия» дукха кхейлох ахa юхана. На дуьцу бахьни тіом бош вийнаре Зинаида Сергеевной воша а.

Цу книжка тіа бувцнe [illegible] буьзам а оттаба цера [illegible] пад [illegible] дошарxоше. Цу рахьа [illegible] бoррига [illegible] дешаре шу доладенчача хьалхарча дешнахе школа віаштіехьдар исторически кружок. Цига діазаьбалар пхоагіча оц, оалагіча «б» классера дешархой — пионераш.

Эггара хьалха цуа кхоттан [illegible] бедалхой. Цига гіолла хабра цу тіа [illegible] бол. Маргуссии духа [illegible] стагіа вара цу [illegible] 810-ча стрелкови полка командира Смирновга кьаьаг [illegible] дешархоча [illegible]. Дукха цa гроw [illegible] д доо [illegible]. Конверта чу [illegible] сурт а, 19 медали орденн [illegible] тупала [illegible] сий [illegible]. Полковник Смирнов Масиев бола бош ва, тіема [illegible] волкхагіа цола Ісилан болгао а [illegible].

Комиссарова Тамас, Волги Ольгас, Шолудько Аллас, Небогина Людас, Карпосева Анас [illegible] хьейтача кьоаташа дуьцe шин дейтар цу [illegible] тіема [illegible] Худабердиева, Ширмехова Тенусова. Уш хіама бeу [illegible] тіем тіа [illegible] бакансн курсантам болча зана шеош [illegible] сурташ а дайтар, [illegible] а дайтар. Цуа сосгіа [illegible] дола кхьоаналгіа [illegible] [illegible] цар.

Кхоалагіча батальона комиссаршина Расторгуева Кубышева городена язду: «810-чa стрелкови полкерча ха доттагіашта сийне [illegible] [illegible] Доахо...»

Дукха а бароше [illegible] гуль материалош.

К. ЗАМБАРОВ.

15 февраль — СССР-ан Венгерски Халкьа Республикашка юкъера доттагіала, цхьана гіуллакхаш деладара, вІаши новкъостал дара хьаькъьарча Договора кулгаш яздаьча дийнахьа денз 20 шу (1948 ш.)

Социалистически тіуькьарагаш [illegible] газо (Дашка Тушев — [illegible]) керто дахтача Будапештерча техчески машинастроение завода Совет Союза лаьрхіа кийчъоча центрофугий дарта.

Вежараша долча социалистически мехкашкара уха уж тайпа дукха заказаш кхоачашду Венгро, СЭВ-а доадоеш чуха еча специализацига хьежа республике [illegible] дІатіэдина тіехтіорагіа [illegible] центрофугашта проект отеаалген уж хьаьгоп.

МТИ — ТАСС сурт.

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНИ ГРЭС

[illegible]

Владимир [illegible],

АПН корреспондент.

ХЬАЙБАШ ДЕБАДАР — ЛОАРХІАМЕ ГІУЛАКХ

Дукхача хана дом ю дені хьабоагіа тха районерча совхозий хьайбаш боахам.

ДІадахача шера а цхьаьнца боахам бал райопе доахан леладерах нийса баьнна, хьалха сацна доне ца тха, духх, шура.

Цу продукцига діахьо ссцаш дукхагіа да цех чхьна мехалдера.

Діахо йодан хана а шийта болоне доахан хургда тха хьонхімош доахана боахаме хіана дедаш лоро кхоачамбоацараш хуле. Царех кертера дар хет сона хьайбаш дебадаре тха фермашка дукха уйла ца оага.

Чоагіа ю ду цу гіудадхо. Тха совхозашка Іотіадеттадала дезача мотте хіара шера кІезиглу, тіерадуал хьайбаш. ДІадахача шера срангача районе 500 сонгіа бежан тіерадьниад. Царех «Октябра 40 шу» ахача совхозе 207 бошан, «Ікхаженский» — 209, «Назрановский» совхозе — 93.

Хіара шера дукха доахан Іаьхара дус ухазаш. Дахача шера Іаьхара бісар ээар сонгіа сот, царца дар ца хьатіакнаьча [illegible]. Цхьабарата хеталургда, бахьаша бесабале а Іатте найда на лой аьнна. Практика белгалдаьд хіара Іаьхара бісача Іатте шоа бооахана 150—200 сон ю дені хилар, тіаавка мел хургда заар Іатте тхона даь ю?

Цавгаьа хьа ца хувоа [illegible] 1200 [illegible] Іаьсата даь ю тоаьаргда кхьар ца лоарxіе а.

Цу бахьан да кул, малаз бехие? Бехке ба хьайбаш дебадара гіулакх віаштіехьдаккхе декхарийла а бозар ва бол тоеса лолоагу тха специалисташ. ЦаІ совхоз, отделени, ферме ва хіана доахалда лорашна зоотехникаш бебайш. Уж ца хилярах сода хіама да, шо ва шоай де деза на харах шеа. Бут Іаьхара бісача хьайбаш дейча, давараш хилча шеон бехке хетац царна, уж юстаре ба.

«Экажевский» совхоза Экажьонгий-Юртарча, Іаьлий-Юртарча отделенешка сашxа бІарчача шера болх ца беш даьттар искусственни осеменение пункташ. Кхйчча хиш уж, хьы цу гіуллакха сарона шовяш сот а ладар. Цуьхьа цу совхозе Іэдиша дасар нахах доагіа 400 гарга Іаса. Хіана цу совхоза кертерча зоотехникага нов. Хамартхановга цунах лаьца хьаттача из аІалла бекке а хургбаш: [illegible] діатіахьонда миртта мах ба.

Цу совхозе хиича ца Іош, дарригача боахамашка а иштта да гіулакх. Зоотехникашта сола административни бохкий хер, рапнеш оттайича шоай декхар кхоачашдаь дальнад аьнна хет царна. Иэ тіехьайнса практика балха мелара діанккхара ньакъаш дох производствени управленех хьах тіеххьарча хана, лакхбаьб доахан леладеча боахамий специалистийн кулгалхоие бехктокхам.

ВІалла теркам тіабакхитац цхьадолча боахамашка детта доахан дукхагіа хиліийтара. Іаьсий кхедара, царна доаттіча тайпара Іуаш дара. Ваи юшича «Экажевский» совхоз декийні хилча а тердалдан ю Іаьсий, уж кхьча Іулаттa ю лел, сас вац уж хьакхьастада. Царна искусственни осеменеш ю, уж налагіча даьноша дала, кир мех ха хьонай хьежаш.

Ва іуваал дерах цус Іаьхари дитаж дола доахан а. ТІаьхьеж на хилар балхан доахана тохха сихое, кхьдола доаьтар тел.

Тхона гучадаьнна зоотехнически, ветеринарни учет шиэ хаьнахьа доахан лахваргдала гіулакц эсала віаштіехьдаккхар цхьа дола дакъе уаха шоай да деза доца бооне ца кхьдарах долга а. Цхьукьа оаха производственни управленено віашагіхьеллай шиэ тайпара доахан леладерий семинар. Занятеш бетта моаза ю. Цига лалуьгіаш ба фермей кулгалхой, зоотехникаш, ветеринарни болхлой, осеменатораш, доярка.

Уж шера духхьал алара а доацаш, лаьрххіа теркам тіабахиіра дакьхіад шайш хьайбаш боахама. Цига [illegible] хоре я кхочамех пайда эца тхона могаре а да.

С. ГАГОВ,

Назрановски производствени [illegible] [illegible].

КЕРДА ВАХАР ХЬАЛДЕЧА ДАКЪА ЛАЬЦАР

Кхестa сийлен дата — нохка Геращадача Ноймі 50 шу хьаьа дезаргда советски халкьо. Юккьайна кийча ен загабохавна бахаш. Сийлахь-боккхача Октябра гіуллакхаш бахьан моастагіичах латарш дехаш къамахчали гойтараш.

Царех ва діана Грозне вала персональни пенсионер Алиров Заурмий Алсбик. 1902 шера Малгіабика района Долаков, ахар хочун делаа ваьа Алсбик. Цхьайта шу лаьная кіаьнк Нахсарерча шина классел даттача школе дешa діахьара денса. Цхьабакхьа, деша ехача кхоалагіча шера школера діайоанехх цар нохчий кіаьнк — Алсбики цун доттагіа Брониева Тузан.

Кхы ю хіанa а ца хиина Владикавказе Іоллагіа школа дика волд вола Алиров Алсбик. Ухаза кхьачача кхы цхьина Россе мехка хиннача лоархіамерча событех — 1917 шерарча февральски революцех. Дукха ю хьа, йохьа ше цкхьа юрта віалад на.

1918 шу ліалолаздениахда. Терски Шолиен дунеиехарча контрреволюциони казачествас, невцкинк Георгий Бичераховгаь корте а хьашь, Терски областерча Советни йохапра хьайш кхуладера.

Комега Гіалгіайчене сецна Долакове а віашагіхьеллар шо боти. Шоай лоіамаш сешне гіуллакх ю юкьовахар лелеврий Мусалина, Мустафина, Алсбики Алировгіар. Моастагіахоа хьалакхарча бирото кхьосаме хьиаре дакьа лаьц цар.

Отрада вашавка тіа гендаш лох, цаш нир Алсбик. Владикавказе а хьае Георгий Константиновичь Орджоникидзегара боккхача ловрача документаш йахьова ва отряде, радькхе болза біухьей діахьай кхьуьлар, лолдахарча отрядаша бугаш льакттабора.

Цкьа 1919 шера февраль бора цкхьан шийлана гуьрайна воккь [illegible] шийлана телий таташ а ... хьалхарчара ший вола Мусгани корте детача партизански отряде вахар Алсбик. Цу хана Меккьуй-Юрта гіалгіай халкъа сбаар шиэ болх діабоабаьбар.

Сьоаье кьамаьа дош хинича С. Орджоникидзе гіалгіаешка кхьй, карал дар декхаренахи біу Гіалгіайчене гіолла чакх ца баьйца аьнна.

Долакоарча, Назрикъарча, Сагіапчарча партизанашта дахни влаь бандереволюциони бандаш цу шерташка гіоала чакх на кийлота аьнна. Оборонительни рубеж лацар партизанашт.

Массеш лайнахьа доалаха улачаха Алаеа ахача карсий шугара бахаам чіацаш дьачуйнутар деньгашка, цул тіеьагіа шиэ біу шерташка гіолла чакхбалийта аьинца улемнатум алар. Грозни Владикавказе хьувхача гіертар добровольчески эскара бандаш. Цхьабакхьа, шоай парламентерашка гіолла [illegible] сецца цул партизанаша.

Шаош чакхбоалийтарбоацига хрйча, лакхарий сацца Долакеш, Назрана, Сагіапча цул хьалхь лелакиццаш. Партизанашта новкьосталь баьхар шерташкара нах. Генаш а а дахла вагіаст гіоаш дехьала дечар кхьэтах кхажаш лоаккий пара.

Массаш лийхахь дахар тіашо. Шеи тоаалагіахса тіелха [illegible] партизанашна лоастагіуум дукхаш. Хіаьта а шаьаш цхьаьтара лахардо. Моастагіоа тіеагіа дуьхьа а лаьтта вийсанта шртан юта а кьоа хьунария бахар порнаьктг. ЗІаьйгавзіейцаш, шоташ хіалак а лу Грозненга болаболар.

1920 шера бІаьсте ерг. Нохч-ГІалгІайчоа къахьегамхой, боахам оаьдаттавьгнаьб баладелар. Долакоа революциони комитет дьадар. Дешара-шеш завездлеелла вохуйт Алиров Алсбик. Цу шера вола ца комсомоле. Шера эггара хьалхара комсомольски ячейка віашагіьелла. Цуа цхьаьнхаіа комсомола Ингушски окружкомо тіедиллараш ерригача Ясадатеки хутре комсомольски ячейкаш віашагійелк.

Парте дачьа кхайкарадах керда вахар, Нохч-ГІалгІай халкьа нрае бахьан делаш найрра кьоасам леаттабу ю. Юрта хьалхарча комсомольцашка Батыжев Мохьиалана, Лаурбеков Гогена, Алиров Мумийца, Зиганоев Вотийца бохьтокхаме заланеш кхоачашьь. Комсомольски актива новкьостадаца моллай, кулакий, бандой гіуллакхашта духхьала боахаш нах юкье кхетама болх бу. Цуа сонгіа тайп-тайпара боахама дешаш кхьестаду.

1923 шера Долакоарча комсомольски ячейка секретарь а волаш Советски Іаьдала законаш чакхьалахха партийно-советски актива новкьостал ваш хиннав Алиров. Цхь хиннав лаьттан участкам діа-хьай екхьаш, боахамен хьайбайц учет делаьш, юртбоахана налог гуьлеш. Вехктокхадашт хіаш бар ца бол. Моллашен кулакаш Советски Іаьдала мероприятие духхьала кьоасам доаттабора. Бандашта духхьала кьоасам доаттабе йоха аьнна шаріата кхелаш віашагійехь кулакашен моллашен. Боккхьалдар аьлиа, уж Советски Іаьдала законашта духхьала кьоасам доаттабе віашагіьелха хинар. Советски Іаьдала новстагіаша комсомолцаш даьла ноаста. Гіий ба кхаш парна духхьала террористически акташ йора. Алат хийчара план кхочашьеш бандитаца тешаш діа-хьай а еттаб байра Долакоарча юртсовета председатель Хамхоев Товсолта, Сагіапчара милице начальник Медов Дудук, кьеча аахьа комитета председатель Алиров Мустафа. 1923 шера тіема моккьой комсомола.

стадца агітіехьаьарча наха шеш оерт бандиттех Іоніейир.

1925 шера Дона тіарча Ростове хиннача II-гіча Къилбаседа Кавказа краевой комсомольски конференце дакьа доалаш хілар Алиров Алсбик. Дог гіоалдьна тіайіцар цо комсомола хьалхарча даттача декхарен лаьца. А. И. Микоянa даь къамаьл. Цига тіаьргіо ю ца ше мел тахача хана комсомолан хьалзерий хьалхарча мртіарашка хила.

Бастанашта кхоачашкуд иза уйлаш. ВКП(б) Ингушски обкома путевкаш Москверча Махьбоалой халкьий коммунистически университете деша вода ва. Цига діа ед Алиров ИПСС членала а.

Университета кхоалагіча курса студент вар Алсбик шаьхьа Алировгіа ниагіа хонгір йеонца хальи. 1929 шера 30 марте шуи воца, Долакоарча Ленина шіерагіча колхоза председатель Алиров Мустафа вий кулакашa.

Тхьаь иттлагіий шеранца йокхьа лер шу Алсбика шахае. ВКП(б) Ингушски обкоме университетера кхьав шера віарех да. 1929 шера май бетта Гіалгіайчене герзаш ліадаха аьнна віашагіьеххача ОГПУ отрада корте отт Алиров. Из болх чакхбаьккхачул тіехьагіа эггара тіехьаьаш хиннача Алхьий-Юрта кхьат кхийдже ре ва. Кулакаш чІоагіа духхьал болл шу мероприятиеса. Ухаза а доцале чакхоавкх Алсбика марте шийна тіадилла гіуллакх. Фаргиев Хьасана, Мошхоев Юнуса, Хамчиев Алхьмада, Мархиев Хьзира, цу шертарц кхьача комитнистийн комсомольцийн новкьостала кхье нах Советий Іаьдалга хьи а бакха хазт донкьадаь банкьм, бола кулакаш гучабаькхара. Хіаьта хьаза ха кіладехьа Алхьий-Юрта йиі кодаз віашагіьхаада.

Діазар шерал. Университет бистехьаккхар Алсбика. Парте бехктохаме болх бу Алировца. 1931—1934 шерашка Ингушски обласа ИК—РКИ председатель волаш болх бу, 1934—1938 шерашка ВКП(б) ЦК партийни контрольни комиссе Къилбаседа Кавказа Уполномоченни волча бехктохаме контролерала кхьашбу, кхьиола партийно-советски балхаш ху.

* * *

Республикин цхьаметтаттаьаьц шерашка Шаьларча шеэр доакхача завода директора заместитель волаш болх бий Алиров Алсбика. Цуьна біаргагуш, цо дийтиа леоланш хьайбир завода нортерам. Завод хьалхаьвашна кхьийтаг на. Хьинар, ника кхобац къьакьча коммуниста на гіишло хьаьлкь лехкаре.

1961 шера [illegible] а [illegible] пенсе вола хьинар дола коммунист Алиров Алсбик. Хіаьта а хадан цуе завода коллективанара бурам, хьалхьа сана дакьа доац цо завода вахаре. Шаьла района общественни болха юкье лакьа доац. Хадкьа тіахьожана комитету віашагіьелача хьалхарча декхаридке а кана шерала дукхаьдача завове далкьа тіахьожама гуппа председатель ва из. Шаьла района хадкьа тіахьожама комитета член ва.

Вокхагіа барий сийлен гіуллакхаш хиьлаш шаіи вагирхоита. Ленински комсомола 49 шу хьахча дийнахьа Алиров сийлен дахана дакьхьал а кхуниан ер висьме лакхар кагирхоиа:

«Советски кагирхой сийлен юбилей езача дийнахьа ухь висьмол дагалохийтала хьоаш хьай кьоаш комсомольски вахар, эггара хьалха хьайна комсомольски билет хьаленавараш, коммунизм хьалье а коммунизма вахал а хьоа трийнараш».

Да а да Алсбика дагалоаца хіаттаа. Сийлен гіуллакхех дизал хінаа цун вахар. Иа халовех кьиаьа кирнадде а хахьа дайнадац ю хьайга кхьа.

З. НОЖДЕВА,

КПСС обкома [illegible] [illegible].

ТЕРКАМ ПАЬГІБИЧА

Сонгна Шаьла района болха, нарна волчерх алаш унаш діахам Іаьхара дисад. Цу гіуллакха кіоарга тохкаш бе лаьрхіар тха зоотехнически специалисташа. Хіана доахан даьхаш хилара а ца хахкаш лисара бахьанаш гучаладара болабаь болх чакхбала гарга кхачаб. Лерттіа віаштіехьдаьккхаш боахамашка осеменени ара гіулакх. Шаьла госплемстанцие болхлой района фермашкарча техникашна цхьана дукха ха йоалашь хиначча семинаре шоай гоахал лакхьеш хилар.

Ерриьата шурий-товарни фермашка тоабаьб зоотехнически болх. Масала, тіахьожам даьгі ца балейтара даьрхіа контрольни шура йоакхха леон хул, учет нийса лелаяра хіара бетта шоалагіча дийнахьа управление кулгалхошта хьалхашка отчет яла декхарийла баь боахама специалисташ.

Доахан дахкаш хилара а ца хахкаш лисара бахьанаш лохаье баьча тоххамо хьахьеххаш фермашка лерттіен хаинахьеи осеменени на ирах дахха деза ха тіехьаьаьй доахан дахкаш дола.

«Джалка» ахача совхоза шоалагі[illegible] фермера 280 Іаттах баьхь баьбенна 128 етт бар. Хіаьта Іаьхара бісар 70 етт ба.

Дукхача боахамашка совхоза хох хана йоакхаш хиннача кіезигагіа йоакха доахантара шура. Царех а «Южный», «Джалка», «Шалинский» ахча совхозаш. Наб сана 1967 шера февраль йолча хьалхарча декаде «Южный» ахача совхоза доярканаш 750 килограмм шура доакхаш хиннале, іаьта хіана ферпа хьалхарча декаде пар ахккар 250 килограмм кіезигагіа я. Совхоза кулгалхоша из иштта хилар доахан дахха кезделна шура ца луп [illegible] ца хадаш лупи. Цкьа. Бахьан, иа доацаш кхы а ха ухкара шура лагіолайташ лола бахьанаш. Фермера дуккагіа дола доахан [illegible] дад, сарахьа хих сахьат дальнача хана а доахан дохта хьайахана бар цхьабола дояркаш. Гуш дар дисциплина ва ладар бахьан доахан болх тоэр ладабелга. Хіаьа а тіехьа концентрировані зеш хатока лаоттадар хьабда. Района цхьазолча боахамашка цох эца пайда ца бозаш бан уж совхое кортора зоотехник нов. Цулановн фермы бригадир нов. Салгаланени.

Ила ле [illegible] Іаза Іаьсий [illegible]. Цу тайпара гіулакхаш наст-каста нийслу «Джалка» ахача совхоза пхьоалагіча отделенерча фермы, Курбышева, Ленина шіерагіча колхозашкa. Иа колхозех номадлa воззи, лийбахьи буйи шоеа мара хьайаш укхаза діхнига Іаьсий. Миштa кхетада лоьа, цу гіулакха бахктокхаме бола воеветеринарин, болхлой шоашта гучех Іаьсий доадаш латуьпага гуйнйе ца ца хилийтара озагіа ца боала сатйна лелаш болга.

Фунгагіа дам а болх ца тоабача даргдоаллача эттадар цу ферма хьал. Сайца председатела заместитель нов. Ибрагимови керттера зоотехник нов. Сайдулаева наьхкха ферме дахар тхо. Ферма коллективара дагалаьтча тхьа гучадаьлар хьайбашта гіулакх укхаза во лоттадецх хиннига: доахан белгальча пхьи хана детхац, иштта эргаш а доакьар дехка ха ца. Доахан шіндаш, [illegible] дийахьи буен дилла эрона доакьарах нийсса ах цкьа дилладаь, цхьакьа ца хьайбаш когашта кіала ухаш нийшка уллаш чанза даьле ца дуаш дапра. Ферма бонгалдра боагіача тайпара бехк баьбах гіалаташ цу сахьате діадахаш ю хьар діаьпийлар оаца, тхоаш діадоххаш дукха ха кхадехьа болх тоабаьбий хьана ийадоагіаргдолга віахайтар ферма коллектива. Ихо ю мекь дара вийнацар со цига юхаеча.

Кхоачамбоацараш діадахалга гуш дар. Духхьал цхьа, дийнахьа тіакхитта шура шеі біаь килограмм на. Хіана цига доахаана нгьаша воакьар дехк, хіаьта Іаьсий кхоза кхоаб. Иштта тертко тіахкийта болх, бош хилча кхьгоаьк йиш йоаца хьаалаш дац кхыча тіехьсача фермашка эттараш а.

М. МАХАДЖИЕВ

Шаьла [illegible] производственни управлене корттера зоотехник.

Доазол дехьара

ПАТРИОТАША ЧӀОАГГӀА ЕТТ ИНТЕРВЕНТАШТА

Къулбехьен Вьетнамерча тӀемий обзор

Укх деношка гӀайгӀане кхачаш лестаду американски инаралаша. Къулбехьен вьетнамски патриоташа шин бутти ах бутти хьалха болабьча Ӏан тӀехьарча операцеех, Вашингтона вӀалла дага а доацаш, энррача тӀагӀортама кампани хиннай. Шиъ кхохкамтея США вьттув на буалдарген диллача цуйнах тараяр вӀалли хиннй а иц укх тӀеххьарча шин шерен ах шерен.

Январа тӀеххьарчен февраля юххьанцарчен деношка мохк мукъабаккхара Къамаи фронте (НФО) геразанцарча цӀаьна интервенташта атакаш яьй деррига лестамашка — Къулбехьен Вьетнама къилбаселехьарча доазонашкара деиз Меконг яхачь хи бухага кхаччалца, Бьомоттигерча лакхача шахренерча лестача хаунашкара Сайгонага кхаччалца. Патриоташа йовххий тохаш а йиитта, атака яьй Сайгонерча США посольствана а марионеточни «президента» дворена а. США дипломаташта вӀалла дага а хинадацар шоаш хьаьхе дага а лаьца бетонированни бункер яьча посольства подвалашка [illegible] лечкъа безаргхилар.

ТӀагӀортама тӀемай юххьанцарча алх дийнахьа НФО геразанцарча кхаьша атакаш яьй 64 города, провинциальни уездни центра, интервентийи марионеттах 24 тӀема базана. Вокхха тӀагӀортам болаш дар. Даланги Вильялонги яхача базашта дь довнаш. Цига 130 американски тӀема самолет хӀаллакъхь дӀаьккхай. Интервентех ӀоцӀеньачча городашта тӀа шершаш я, мохк мукъабоккхара къамаи фронта байракхаш. Цар чу революционни Ӏаьдала органаш вӀашагӀъехкай.

ЧӀоагӀа кхоххадецка чӀемаш дӀахо а деш латт къилбаседерча провинцешка, цу дакъе дӀадахча ширача замалахьа Вьетнама столица хиннача городе Гуэ а тӀехьа. Кхазабьшна вӀашагӀлеташ летт гоопа эррига улицашка хӀана дагташ хьаьла. Патриоташ ночаиперчи пешшашкара танкай, артиллере, авиаке новкъостаца тот а бь арабаха гӀерт США командовани, цхьабекъья, цунах хӀама хилаш пуи. Американскии марионеточнии бӀуший кхо полки 7 батальони йохаьй НФО тӀемахоша.

Вегашта санна нийсденна за соахка интервенташа шоаш тӀагӀортама операцеш еш а Вашингтоне кеталоций релацеш кхухьийташ а хиннача районашка ялхаш кхаетта езаш уж оттар.

Къулбехьен Вьетнамерча тӀеххьарча событешна хьалхьуних партизански отрядашка цхьана тар а долийташ НФО геразанцарча ишэ. Заша ду тӀемаш тӀа-тӀа нонагӀагӀа вӀаштӀехьле йолаши вӀашик цхьаьа нийсдешш де дальна хилар. Къаьст-къаьстача объекташта цхьаццанахьа довнаш деш хиларгара хьалхе а кийчо лаьча тӀа. гӀортама операцешка дуьла дальнад мохк мукъабаккхара Эскара доаттош, хӀаьта уж операцеш низ болаш чӀоагӀа доккхий геразш деттарца хьал а кхоаб. Патриоташа доккхий геразш детташ дача довнаца деш дар эффективнегӀа хила дальназ.

НФО геразанцарча низама хьащача сагӀера лосташ йола тактика лелаю, тӀема тайп-тайнара хьесанаш юкъекхухь. Цунна мукъарал данза ца доалаш да кхыметтел буржуазни непайсазун а. «Вашингтон пост» яхача газете белгалдоах: «МоастагӀчун командоване (НФО командоване, аьле, дешд В. М.) хьалхагӀарчун дикагӀа камаьхала а юьлаш кухталду ший кхаашта».

Дукха ха йоаццаш хиннача пресс-конференце США президент Джонсон НФО геразанцарча низий камаьхала а юьлаш йоаца наступлене доархӀам хӀезагбе гӀийртар. ХӀаьта а американски марионеточни бӀушта дийнача низа а техника а хьакъехьа «доаллаль зенаш хулаш хилара мукъарал данза валанзар из. Бакъда, февраля хьалхарча алхха пхе дийнахьа интервентехи дар цхьаьгӀенхоэхи 5000 саг хиина на Ӏеш бола вах тӀерабалара бакъдар лечкъаде йиш кхчай!

ХӀаьта шоаш эшабеча массе ха- на а санна КӀай цӀа шийна са- енкача ший тактикага а душ—эскарцара лах алсамбахара, ДРВ машанерча городаштех юрташтех кхы тӀа а чӀоагӀагӀа бомбаш еттара къакъала тӀема веннашта кхы а чӀоагӀлорга дуйл. Цхьабакъда, оакхарий хьесапе къаза бомбаш еттарo. вьетнамски халкъа вӀазаели низаши иттазза сондаьха мара, кхы дош хӀама лап. Вьетнама патриотий лоӀам юхатохалургболаш бац. Уж шоаш бакъбола гӀулакх чакхлаккхаза, цоай лаьтта ехкхэ паштех Ӏоцӏенданза Ӏенне а ца Ӏе лакхӀа ба уж.

Политически Б. МОЧАЛОВ,
АПН тӀема комментатор.

ВЬЕТНАМА ХАЛКЪ ХЬАЛЛОАЦ

ПАРИЖ. Машара тӀехьарча французски болама къамаи совете кхеташ яьй «Нема—Вьетнама» яхача къамаи кампанина юкъе организаце декъа пашара. Гулдаьд 400.000 франк, хӀаьта цул совгӀа Ӏалаьмета духха медикаментий, бежкаш. Къамаи совете сацам баьй [illegible] вьетнамски халкъ хьаллоацаш кампани Франце чӀоагӀъе ьинн.

Къамаи совете вьетнамски халкъа нийсахе къовсам хьаллоацаш йола еррига партеш, профсоюзаш, организацеш тӀахьех еррига Франце массени манифестацеш еегӀена ди цхьана белгалдара.

СТОКГОЛЬМ. Вьетнамерча американски агрессене дуьхьала протеста йоккха демонстраци хиннай укххаш. «США—арахьа Вьетнамера!» «Сайгонерча гӀулакхаш хоадаш, Ханой боахь тӀаахаа!» яха лозунг а кхайкадеш чакхьаьлар демонстраци. Стокгольма улицашка гӀолла боххача хана демонстрацена юкъе дайъе деашаш хиннераша цхьан юкъанерагӀа кхайкадера: «ВӀашагӀкхийтта—Штаташ — кхы беббераш Нранни, корганун... фронт—петьсьинер».

КАИР. ОАР машара тӀехьалаттарий Къамаи совете дукка хаамаршта кхъара еррига организацеш тӀахьийхай турпалора вьетнамски халкъ хьаллацаран США-с Вьетнама лолиду зувмера гӀулакхаш хоадаббола бехке даран.

Укхаза папатеха арахьниахча за- лалне тӀа Къамаи совете чӀоагӀагӀа дакъхьала кхоц къулбехьен вьетнамски патриоташа яьй катакопаш.

КХЕРАМЗЛЕН СОВЕТ ГУЛЪЕЛГА ДӀАДЕХАР

НЬЮ-ЙОРК, 13 февраль. (ТАСС). 11 мехка викалаша — ООН-а членашта селхан дӀаийхар Къулбехьен Африкерча гӀулакхашка хьажара сеа чека Кхерамзлен Совет гулъелга.

Кхерамзле Совета председателага дахьийтача письмо тӀа беах. Къулбехьен Африка Ӏаьдалаша Къулба-Малхбузен Африка гражданашта судага гӀолла тӀакхулга на дитарцех хӀанале а 30 саг лаьца хиларцех ООН-а Генеральни Ассамблеи Кхерамзлен Советех резолюцеш тохаш.

Цуна дувзаденна 11 мехка викалаша сиедаь хьадийхар Кхерамзлен Совет гулъелга. Письмона хӀал куйгаш яздаьраша юкъе ба Пакистана, Инде, Колумбе, ОАР, Замбе, Нигере, Турце, Чиле, Гавана, Индонезе, Югославия [illegible].

БОЛХ ЮХА А ДӀАБОЛАБАЬБ «СЕРВЕЙОР-7» ЯХАЧА АППАРАТО

НЬЮ-ЙОРК, 13 февраль. (ТАСС). Бетта бийсаш йолча хана «тхьайса уллаш» цин кӀира дьаьххачул тӀехьагӀа Бетта тӀехен тӀа юха а ший болх хӀаболабаьб «Сервейор-7» яхача американски космически аппарато. ЮПИ агентства беча ховмах, «Сервейор-7» яхача аппарато дӀаийцай лаьтташ тӀарча зем боахачо станцера болх юха а дӀаболабе аьнна енна команда. Зем боахача цу станце операторашта «Сервейора» маьлха элементаш йоакха панелаш Малхагалъ ерзайир цун батареяшта зарядка юхаяра еша электроэнерги сискагӀа хьачуэзар духьа.

КЪОВСАМ ЛОАТТАВУ ГРЕЦЕ ПАТРИОТАША

РИМ, 12 февраль. (ТАСС). Греце лаьгӀнуш бац фашистски диктатурина дуьхьала лоаттабу къовсам. «Унита» яхача газетага хьахалъечча, кхайнагӀа арадахача Греце патриотически фронта бюллетени дувц нирда налоген нодекс арадехкаргӀа хиларца дувзадена «Акрополис» яхача газета типографа бекхема протеста эӀэстедена кхайнаб хилларех.

Афински университетерча «Ригас Фереос» яхача кхайнагӀа болх беча студенчески организаце хьинера гӀулакхаш чакхдаьб хунта рейина дуьхьала низаш вашагӀдахера. Цу организаце хьаьдетт планаташ, листовкаш, студенташ тӀахьех протест яра малганах декцешка ца ухар сецара.

Патриотически фронта къаьста белгалдаенн диктатурина дуьхьала къовсам лаьттабеш дерга опполице деррига низий цхьагӀе белахача вовархӀаме хиннар, хьадамболиш бехке ду ВӀашагӀкхийттача Штаташ хьаллоацаш дола нораль гаплоагоаний ревинацаш бертаваха гӀертар.

КНИЖКАШ дешарӀа бовзий тӀемайъ журналиста Мальсагова Ахьмада «Бекхам» аьа повесть. Автора дика карагӀдаьннад дӀаяхача замах кхадикача хӀорча гӀулакхаша мел чӀоагӀа дуьхьале ю, царех мел дохказа доал хьаькохка.

Цу дешарга хатаьхча художественни произведенешта юкъе цхьан кӀаманца белгалйоал А. Мальсагова повесть. ГӀуччахь уллаш доле во дар, тӀехьадисар, таханарча везарца тоеш доацар метаргдац вьюнз а цу Ӏеш, цу хӀалмай сола тӀемаш, уж лачаьхара хьадоагӀеш да, царца хошта кхуесдаз дола хьаькохка гӀерт из.

Повеста тӀа къастта таррам тӀабайта дуц общество вайчар сага, интеллигента декъарех, цуна тӀалаттача бакъолхамах. Масе а хӀамаш бола кхоечаш, дог яхаш, нардадар хьаллоацаш, доарнадеш, хочусиа машар болаш хила везаш ю.

«Хьа воӀ ве гӀерт. Из доаш хӀанз а хьакхаьчабац Азаматов-Бекхама. Бакъда, из хьанзарго тахан, ший ханна. Из хӀанза вихьаь бахьна боагӀа».

Дог [illegible] цу [illegible] повесть [illegible] хӀама ца [illegible] Азаматов Ӏаьлий [illegible] Гастагьа Сродни Азаматова [illegible] Ваьр-[illegible] а [illegible] хирург. Дика кхувш довла Ӏайсай бераш — воӀ Тимури йоӀ Марем. Шоайна тоеш бес йиша Зеза а сесаг Нина а.

«Хьа воӀ ва гӀерт» яха дешаш гӀенахьа а хоэргда дешш дага дац ӀайсаӀна. Цунна кхц цу къерамерча дешаш шеӀ а [illegible] а [illegible] [illegible] [illegible] дуьха уйле ца еш [illegible] «[illegible]» а дь хана [illegible] [illegible] гӀулакхаш [illegible] [illegible] бернай.

[illegible] из Ӏайса [illegible] Цудуьхь соде на бозар тӀа [illegible] нуьр [illegible] инструмент [illegible] [illegible] [illegible] ца [illegible] мел [illegible] чоалзане [illegible] [illegible] а тешнаме а [illegible]

[illegible] дика хьалъош Ӏайсай оамаш цунна дагаллтара. ГӀенгӀашта [illegible] воаца [illegible] [illegible] Ӏайсайна хӀоаргга доазац [illegible] гӀулакхаш. Цоай уйла [illegible] [illegible] [illegible] дог [illegible] из. Цоа [illegible] [illegible] [illegible] дар дар, мамогга дукхагӀа бохь бер. ЗӀамига бер юза а дусаш малай ца хоа кхалсаг олчь шоай воӀ а шийа Тимур дукха хало лаь- на хьаккаву цом цул-сотоа Назира.

Иштта воӀча Ӏайсайга тӀальадисача гӀулакхашта дуьхьала, статья яхьа яьа йоагӀа журналиста Малика. Цун декар шохьаддац Ӏайсас. Цхьабакъда, журналистага ца ма дей хьамвьа, статья ца хьарав воӀа дь тӀохтедар дешгац цунна. А, из ктарац бешшина нага хӀама аьар. Хаквье бешйна из сагӀа вац а ала йоа да. Шей вешшах боабина дуьхьала дешача оамаланцы, гӀуламанцы хьаламая уваун декар, кхьа хайр тар ца лунга, цар чӀоагӀа хьарле олга а кхатадь цо. Бакъда, газетай бӀарчача воагӀашер [illegible] ца [illegible] сана [illegible] цунна. Халкъага дешийта дела, [illegible] дӀа- [illegible] Иштта [illegible]

[illegible] гӀулакхаш Ӏайсайна [illegible] [illegible] а [illegible] массам [illegible] [illegible] [illegible] повесто [illegible]

[illegible] Цхьаьа [illegible] [illegible] хьалъогӀа [illegible] [illegible] боца [illegible] цӀи хела хомб [illegible] махлисатор а [illegible] Достоьярне [illegible] [illegible] [illegible].

Из во [illegible] Ӏайса [illegible] «хь воӀ ва гӀерт» [illegible] [illegible] [illegible] бакъда, Оарца [illegible] дьшнэ санна [illegible] [illegible] бевийта [illegible] а [illegible] тийта гӀортар [illegible] Иштта [illegible] [illegible]

«..Нагахьа [illegible] дьхьача Ӏайсай, хьоаргӀата суйе гӀолла хоа хода хьо гӀорте «[illegible] кхоргӀ ю? Тимура а дь детарда, хьо [illegible] хьо сон [illegible] а нячаз», — Ӏайса Ӏайсайна.

Цхьабакъда, Ӏайсайна [illegible] [illegible] гучаболимегта [illegible] лочкъа а дь. АзаматоевтӀар тейпаш вонцагӀаьлча Бибетаца дога а вьюне ца этар до пора Ӏайсас.

«БЕКХАМ»

ЦИТАЧАРА дӀадоллоу деррига а. Шей мехо балле воаллу Бибот. Повеста тӀа кхьыта хьаьекхад цун бӀаха гӀуламаш, Ӏоврка уйла, тийша баьх. Вай ванара хӀана а болаш бе из санна бераш, хӀаьа а йовзлила а мехо цар ю аьнаш, цхьаьйоиь хана низ боаш хул цар хьмар. Бибот кхерано сагӀ воӀ Из хоа Оарцийна, из кхатадац Ӏайсас.

Шоазтиьа ют шерав дувга гӀехьалвоннэ ваца а, тайнаш цун бешкагӀа низ бахе а, массаньаь хьаьхаматтар Бибот ва. Цуна дика зет укх гӀохьарче зенаш кхьча тайнаш наьа а хе лоарӀаш, цхьахце хьоесах бола хӀама [illegible] [illegible] [illegible] дотта Ӏаьмалга шоаш силхьаьш мара кхы дӀама хьештдовцаш далле гӀулакх де гӀертача мехкъ. Бахза [illegible] [illegible] [illegible] хий дӀахкухьно проводник ва Бибот.

Нагахьа сана Оарца дукача къамача гӀулакхашта дуьхьала Бибот шийна мегачох ук хьаллоацаш а царна гӀера ца воа гӀертака а ва. Цун Ӏаьдалах дукха исяй шолаш хӀама дац, уйдуа ца дешхаш кхасаг мара хийта [illegible] хӀама ца оачча [illegible] [illegible], кхасаг чӀоагӀана бо ца лелала аргьац шарийата судаш чӀоагӀагӀа замин дац. Из ше мел дар харц деш а во мал дар [illegible] хул хоам а ва Оарца.

Бибота кхатадо лац ше санна бераш хо чахтьаннгта, уж мел духьа болзе а нерамар кот ца дальча даргдоацасага, къаьнадар нела кхы тӀахдаргдоацигта.

Психологически Ӏайса вӀаштӀаьлыкхц а кхинд дешар тешаен а а Ӏайса Бибот ваеча вона воьл.

— «Этаро дешагӀа да стоде хьа бачайтар! — Бибота детара долгӀа уж дешаш дьвьаза цацьлар Ӏайса. — Таоам ца дойа а хьоэна иштта дарга ма. Ханаш хуесалу, ма хьвкъьалго боагӀаш лотт, Ӏайса. Цхьана на дӀадолаа доза. АзаматоевӀар кхычарал сэнна сагӀа баӀа.

Гоаза Бибот хьак Ӏайсайна цу гӀулакхех фу хат, ксвтара а из фу де лорхӀа ва ха.

— «Къичарал воцӀа хоа хьона, Бибот, цул тӀехьагӀа фу хила йин я?!»— Саббаре а корта болаш а къамаьл де гӀерт Ӏайса. — Тахан стоде Тимурага куг ца дахча хартбеаьшагтэ хӀамистаергаа Ислам... ТӀаман СулайнагӀар аттуз бахьнача гӀолла дов дергде...».

Ӏайса сенна дош аул хӀайнчул тӀехьагӀа машагӀа дуоца воаллу Бибот.

«...Цхьабакъда, эттара эттагӀара хилагӀдаря вай дакъа санна СулайнагӀдаря тхьа а беша шарийата боагӀмах машар бар да... —МоллагӀча баьдоча гӀалгӀачо а дергдар. — дӀахо дуц Бибота. —Ад а иштта мара дергдацар. Цхьабакъда, хьона ца лайдана дац, Ӏайса! Хьо моллагӀа а сатвац. Хьо массакна а гучахьа ва. Юзлера а Бибота дӀатӀеводаӀайса.

Цхьабакъда, Ӏайсайнен Биботан юттача тайпара вахе бокъо ккаш дагавац Тимур. «Фу саг хиннав са да! Даий воӀ... ЦӀ-м цаха. Ваьцаш дат кийтара эсанал дӀатойтаргӀоацаш хеннь. Из къонах хинна. Цун а чӀоагӀагӀа хила безам ба са—сага».

Иштта уйлаш ю Тимура. Цунна лар цунга Ӏайсас: — «ФуннагӀа дь а вац гӀерташ воль сагӀ, вакам воцӀа Уж дешаш дищац Тимура.

...Ислам ӀайчаӀ шо вакэ чӀоагӀо ю Тимура. Из тешӀ доккха да кхача вала а Ислама ше ламадар кхатадаргхимарах. Оарцас дӀадоандарэ тупъйенна стоде Ислами Тимури кугга бут, тоьа бут.

Иштта бох Бибота дӀашагӀа мел балла маза. Из ла ца могача Бибота наха а Ӏаьдана а хьалзиона Ислам базно кургволча тайпара Зубайрага топа тоийт Тимурайна.

Ислама шийна из тийна бола бергбоацайга хоа Тимурина, хӀаьта из бахь а кул.

БЕРА кхаь дене зараучуцэ цӀакхе машар боацаш, цӀона уйла йолаш, баьхьлочча тӀехье мара хургеоацаш хьалхевахь Тимурина лоалац уж дуьне тӀа ший этара боагӀа, розагӀа вонча дос—Ӏайсас из шийна. бах бокхза бохаш. Бакъдилар Ниясвар! Тимур цӀагӀара дӀавода.

Кордача замано дӀамадахха шей воӀ кхоэаь Ӏайса таханарча вахарал шэ тӀехьэенсэ. ХьогӀаэттар бохаш хулеза.

Цига воӀ Ӏайсайна шоӀ мел чӀоагӀа гӀалат [illegible] [illegible] Оарцийна Бибота [illegible] [illegible] коча Оарцийнен Биботаи.

— «Хьа мичац дьидаккнад хоьа Оарца!» — оал Ӏайсас.

АзаматоевгӀарцига а вона Азаматоевна еттаы вовллача шийна дийхаргӀа ца доагӀаргӀа хий Оарцийна.

ХӀанзалца Ӏайсайга ше ца вьюнар оал Оарцас.

«...Дукха ха а тхона кхьэ дорха дов латта, хӀаьта хьона хӀана мара бӀаргадайнадац из. Нагахьа санна Ӏа а цу кхьэ дӀакхь лаьна даларе бӀаргех хий Ӏоухаре доза бала кӀеззгагӀа кхойкаргбар вай халккага, хӀаьта хьо хӀанна а халахетар доазаргдацар. Со комсбайнер ва... Дийша, хьахьал хоӀ хьо нечахьа ва, Ӏайса? СоцӀакхта а тешаргаш хьай халкъ мотча тайпара дахе а хьона бе дац аьча! ХӀазарчов ӀачуӀ духхагӀа давд кунна хье воӀо, цу кӀашка... Бибот саннарчарна хьалхашка кортэ Ӏочубахийтанзар цо, ца валар дутьа Ӏендалача гӀулакхаита тӀехье вала тигахзар цо. Ислама тӀша дешал хилар пук... Цамогаш хиннача дарби а мог хьона, хӀаьта халтъе хесхи бале... Из Ӏа Биботата дӀадовнад! Из дьега хьар. Ӏа лечара хӀалхаравьихха, со ва. Ӏадика хийха хьа!».

— «Саберда, Оарца!—саццаш из Бибота (тохне дагатьа).

— ТӀанна... воӀна, Оарца! — из хьочар Заза ну. — ВоӀле, Оарца! — ший вешийна Ӏайсса бӀаре а хьоха аьлар цо шоаша а. — Цӏакхта а де магаргдац. Бибота дош баккахьа хьтар. Цунна тешачунга лоадугӀайта цуна. Из—са воша».

Иштта повесть чакхйоалаш автора хьагойт къамана замах тӀехьадисача гӀулакхаша тоӀаль, цоай доале, дуненах хьесан беалъача тхьосага а нордача вакара чам бейлага.

ХӀанзалца [illegible] билакӀчар дар воаш ченна Заза а цӀакха набаран сомаьлача санна дӀаро де доланга квата воаллу.

...Ийша хьиний кинона тӀехьара сагӀуь. Со тоаш Ӏайсайгар дешнача доккхача гӀалора [illegible] вест йийшарашка уйла аттаргхиларах. Сона чӀоагӀа дика хет бахьан дохаш чувалле Ислам хьашийца а цхьанна дӀашаш дом доаца Зубайра хьаца а. Сона зо ца везача сагага кхэагӀа дӀаенне вахар гӀоездаьинеча Зазейна Оарцийца ший ирас нордаерторгдолга. Со тоеш хале дош а хьакьлаца Ӏайсаса, хаьхь тӀа вешина Тимур массаза а вкьаза сагӀ дотта чакхаргдилара.

ХӀаьта Бибот... Оарца санна бераш котбуьргӀа массана а.

Иштта а дешах.

М. ХАМХОЕВ.

Константин Мироновиче Вашахо ше вахаш болча города Владивостока лаьнара хӀана эш лоьна ва. Константин Мироновича шоаь яьхьагаша вахар доладаьа беза гӀонназагара, цул тӀехьагӀа машинахьь тӀа балха вахав. Проводник, вагонашка хьежар, наькъа мастер — цун биографе дешьоег дь. ХӀана пачкъьзаьклэно пенса тоа къавела.

Беш, хоа тӀара бешаш — дукхаха леттахо ен дерех цхьадола хӀамаш мара даӀ. Ю — браконьерита кхерам лоаттабу хьун боахама общественни инспектор ва.

Ер сурт дьаьккхад Константин Мироновича бӀаь цу лахача дийнахьа, Ӏуйре, массаза а санна, дос хийдарна болаь. Фасфраша тоа...

Ю. Муравин сурт. ТАСС фотохроника.

№ 4 ЙОЛА «АГИТАТОРА БЛОКНОТ» АРАДАЬННАД

Укх деношка арадаьннача КПСС Нохч-ГӀалгӀай обкома агитацей пропагандай отдела арзӀиварча «Агитатора блокнота» номер тӀа кешатехай 1968 шера промышленноста, транспорта, юрта боахама, гӀишлоньеча организацей къахьегамхошта тӀайнйца социалистически декхараш.

«Хьинаре беча политически балхана декхараш кхоачаш дайтарга вай» яхача редакционни статья тӀа пятилетка кхоачагӀача шера план хаьи хьалха кхоачашьяра дӀахо йодача хана социалистически яхь шерагӀа йоаржара дола декхараш уттаду.

Номер тӀа кешатехай республикански военком В. Водиева «50 шу йаьхе лорвеш» яха статья Нохч-ГӀалгӀайчене Ше Эскар хьахиларах хетарь областной партийни архивера хьайицача материалиц подборка.

Дунен халкъаяита юкъерча кхаллакъа дения 8 Марта хетарь кешатеха а КПСС обкома кхаллахха юкъерча балха йолча отдела заведующе Р. Саламовас «Кхалнаькъа сийрда цӀей» яха статья.

Ю. ПОВАЛЯЕВ.

АТТЕСТАТАЦА—БОЛХЛОЧУН РАЗРЯД

Тайп-тайпара хул выпускникаш. Цхьабараш дӀахотташе а шоай болх беш, из бевзаш хул, шоллагӀбараш дукхача хана дӀахьеха, Ӏоцабе безаш хул. Воиза аьча, школо ца деш дитар кхоачаше лезаш хул коллектив производствана хе а деш.

Цудухьа выпускникашна беча балхага, цар хул-говзалга хьежача кортда малагӀча школе дика вӀаштӀехьбаьккхаб къахьегама кхетам, из мичахьа тӀехьабус.

Шоеях предприятий, организацей къахьегама коллективашка из бехк бокккхаргбоалга хоа МалгӀабикерча цхьоалагӀча школерча хьехархошта. Цудухьа шоай выпускникаш хьайса хулташ а долаш бахийтац цар производстве. Укхаза аттестатаца болхлочун разряд йолаш из выпускниш хилара тешал деш йола свидетельство ду.

Дукха бӀа МалгӀабикерча школаьтте доахкхача предприятешка къахьегаш цу школа выпускникаш. Уж массанахьа а боаь. Нагахьа санна шийш дӀахотташе а токаралаш, слесарала, лаборанталла уж болх бе хоза [illegible] ха [illegible] вац [illegible] [illegible] шкоила [illegible] [illegible] [illegible] лош, къахьегама хьохаш телаш ба из школа дийшаш йиствоьккха транспортни комбайнера токарь В. Чепченко, электромонтажни цехера электромонтер А. Шабельников. Шоай болх бевзаш, из творчески кхоачашбеш ба цу школе из специальность Ӏома а а хӀана тайп-тайпарча бурув деттача бригадашка къахьегаш бола лаборанташ-коллекторашт Т. Хабарова, Н. Ухвидченко. кхьараш.

Воспитанникашта къахьегама хьалхьаш, гонзалаш Ӏомаеча педагогаш цхьаь бац. Царна дег тӀара раьза а болаш невкъостал де ух мехкдаьттатехой. Царна а дика хет шоаш болча къахьега боагӀа къонабараш кӀеззига дукха кулг-говзал йолаш, мехкдаьттахочун болх бевзаш хилча.

Масала, цу школерча демархой дика невкъост ва электромонтажни цехера инженер-механик Николай Нестерович Петров. Баст-баста хул из цу школьни мастерскешка. ДӀайалаш демархошта. Цо Ӏома а ба хӀана шоай школе электропроводка хьачуяьккхаш [illegible] ехача тоза сагхьалехьа [illegible] бераш. Шоаш бу цар из чӀалхане болх. ХӀаьта буровой бригадашкара мехкдаьтта хьальхаучава [illegible] качалнашкара электрооборудовани царна санна йовзаш дукха бац.

Цу школа дешийлхошта цу тайпара къахьегама кхетам лугга дика вӀашӀтӀехьдаьккхарах эттара хьалха боаьлла доагӀа цигарча хьехархочва Жарков Георгий Мироновичва. Из ва къахьегама берий безам тӀабохийтар, цун къайленаш царна дӀайовзийтар, ший мастерскешка духхагӀа оборудовани хилийтара сагетдар.

Цудухьа укх тӀеххьарча шин-кхаь шере дика шерьенай школай мастерскеш, дукхагӀа Ӏайнай тайп-тайпара становш, инструменташ. ХӀаьта укхаза болх беш я кхоа винторезни цаӀ фрезерни становай, дукха слесарни, токарни, плотникан инструменташ.

ЦхьаЙолча [illegible] [illegible] [illegible] а кураваш а [illegible] а ба лемархой; цар а араха шоай продукци.

ХӀаьта а кертера дар из да. Керттера дар до — уж школа йиствоаккхашие а шоай доахагӀболаша уллув къахьега отта йиш йолаш хургбалга.

М. КАРЕЛИН.

ВАЙ ПЛАНЕТЕРА ХАОТТАМ

ГОЛЬФСТРИМА МЕЛЧА ХИН КӀЕЖ

СССР малхбоалехьахьа дӀайха тоатол дайтах Атлантико. Йоахало чулаьвар Прибалтика, Белорусен, Карели, Мурмански областа тхьа дакъа, Архангельски, Ленинградски областаш, Москвега кхьчар из. Температура 10 градус хӀана алхзар аьна лакхъелар массазарчул. ЧӀоагӀа дана доладелар доа. Прибалтика хьарсашиннара хин кхо метр лакха йӀделар.

Цхьабакъда, юха шекъвелар Атлантика — дӀакхийсача бакъахьа йолий ер йовхах: лаьгӀбелар малхбузехьара хьенхе мух. Къилбаседа Кавказе Украинен гӀолла Россена кхьке чухьийдар антициклон чӀоагӀъеннача Казахстанера шелал. Шелла ера къулбехьара хьекхача мехо. Подмосковерчуя шийлагӀа яр Киеве, Харькове, Ростове. Минус 15—20 градусага кхочаш лохьелар температура Воронежски, Тамбовски, Липецки, Тульски, Рязански областашка, Юкъерчен Локерчен Волге кхы а духхагӀа. Прибалтике хьаьла, юкъе тӀехьа лоа я хьеккаш. догӀа а деллааш, кӀаьд а лун я.

Башха йӀайха яц Кавказа Ӏаьржача форда йистана гӀолла а. сайренашка гӀор ю, дийнахьа кхах хьеж — плюс 13. Армене атагӀенашка шийла я, массаза а Средни Азе хулчул шийлагӀа, къилбаселен оагӀонгахьа минус 20, къулбехьенгахьа — 13. Таджикистане лоа диллаш, Туркмене хьекхача мехо гӀуми доаш гӀеттаду. Доа гӀеттабеш мух бахьнаб Кисловодске.

Атлантикера йовхал, шел а луш, Къилбаседени Юкъерчен Уралах чекхьийнай термометро хьаьлоккхаш хиннар еррига а минус 5—10 градус мара ца хиннача Малхбузен СибарегӀа кхаьчай. КӀаьдъеннай Красноярски крае а.

Гаьнарча Малхбоалерера тихоокеански шторомой циклонаш Курилни Камчаткен гӀолла чакхьийнай, цӀерех цаӀ Сахалине гӀолла урагӀа а кха. Охотски форда чу йӀиккхай, хӀаьта цигара низ болча тоатолаш шелал массазарчул 20—25 градус лакхагӀа хӀаьдъеннача Магадански областагӀа хьайдар. Кхыметтел Якуте а шкаьхний шелал. Бакъда, хьашеле, а, хьашазац дукха ха хила-м. ХӀаьана пиклон лаьглушшехьа а, юха а шелала йоалелар Забайкалье, Читински областе.

Укх гартарча деношка еррига а хӀана ян аьнла йолча мехка территорешта тӀа хаоттам башха хувцалургбо аьнна гучадаьнна хӀама дац. ШийлагӀа хургья Архангельски областей Коми АССР-ен. Ше йолча тайнара йӀайха латтаргья ха Прибалтике, Молдаве, Украина малхбузехьа: доах, йовчаш, цхьаьза чӀоагӀа хьекхаш мух. КӀаьлургья Центральни Малхбоаленн Украине, Ростовски областе а Къилбаседа Кавказе а. Лохерчен Юкъерчен Волге шийла латтаргья Россе центральни областашка еккхна хувцалуш хургья морхаш лоаш, бийсанна минус 7—12, дийнахьа 4—9 градус а йолаш.

Малхбузехьара СибарегӀа, Казахстана къилбаседене, Красноярски крае лоа хулларёа, харэ хьекха а тарлу. ХьалхагӀа я санна шийла хургья Средне Азе.

33 градусага кхоачаш шийла хургья антициклонга низ бешнача Шведен Финляндеи къилбаседенгахьа Норвете Швеце. Финляндее, къулбехьенгахьа йӀайха хургья — минус 2 — плюс 3 градус, доаж а довллаш, гӀийло йоачаш а йолаш .Низ бола циклон хьокхеннай чӀоагӀа мух баьина хиннача Исландe, бердех, метель хьайнай. Англе, Франце малхбузехьа, Австре, Швейраце, Итале къилбаседене догӀаши тӀаьла лоаш денад цо, морхаш хьоньй. Йоахьенний Югославе, Венгре, Румыне, Чехословаке, Польше — дийнахьа — плюс 3—7 градус.

ХьалхагӀа я санна шийла я Марокко, Алжире, Тунисе. Дом гӀоттабаш мух баьннаб Ливе, Иране, Пакистана малхбузенгахьа. Дя а къувкъаш догӀаш дийнахь Эфиове. Ирапе кхаьчай шелал.

Бразилен Аргентинен кхьс 3—5, Ӏымерна йӀайхача сигала морхаш лел, догӀаш дехь, да къувкъ.

Грета МИХАЙЛОВА.

СССР гидрометеоцентра картера санибтах.

(АПН).

ХАОТТАМ

[illegible] республике йоллен [illegible], [illegible] а [illegible] хувцалуш морхаш хургья, Ӏуйрийна шийлача моттигашка доах хургда, малхбоалехьара цхьаза лаьгӀа, тӀаккха гӀаьхьа мух хьекхаргба, температура республике гӀолла 2 градус шелагара 3 градус йоахалга кхоачаш, Грозне 1—3 градус йовхал хургья.

16-чеи 17-чей февраля цхьацханахьа довзам боанаш йоачаш хургья.

цхьайолча моттигашка доах хургда, къулба-малхбузехьара цхьаза лаьгӀа, тӀаккха гӀаьхьа мух хьекхаргба, температура бийсанна 3—8 градус шелел, дийнахьа 2 градус шелагара 3 градус йоахалга кхоачаш хургья.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадуегӀа, хьажа

РАДИО

18 февраль

РАДИО: 6.30 — Нохч-ГӀалгӀайчен даьттаналаерхо (гӀалгӀай меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Передачай программа. 7.25 — Москва. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — Гимна ашараш. 8.45 — «КПСС — Советски общество кулгалдара из» яха хьахара беседа (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 16.05 — Къона тӀехье (нохчий меттала). 16.20 — Ашараш. 16.25 — «Последний аккорд» яха Беснева дувцар (гӀалгӀай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гӀалгӀай меттала). 17.00 — Юрта бохама къахьегамхошта йоа концерт. 17.30 — Вай индустриальни мохк (гӀалгӀай меттала). 17.43 — Давм дийна. Революцеш керда гӀоттама хана» яха беседа (гӀалгӀай меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала).18.30 — Москва.

19 февраль

6.30 — Нохч-ГӀалгӀайчен даьттаналаерхо (эрсий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50— Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — Передачай программа. 7.25 — Москва. 8.15 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.25 — Василенко. Эскара йиш. 8.45 — Къона тӀехье (гӀалгӀай меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — Украински балета ашараш. 16.45 — Керда хоамаш (гӀалгӀай меттала). 17.00 — Безам бахаш долл малеш. 17.30 — «КПСС — Советски общество кулгалдара из» яха шоллагӀа беседа (нохчий меттала). 17.40— «Бомбардировщик» яха очерк (гӀалгӀай меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18 февраль

16.30—Олимпийски ловзарешка. Кег лоамаш тӀа хоккаваьлар. Гренобльера передача. 17.00 — Школьникашта. Кхерах хьаьвча санна (Джалиль Мусех). 17.30 — Телекерладараш (гӀалгӀай меттала). 17.50 — Заман сурт-сибат. ГӀалгӀай литература вотоpe тӀа. Поэзи (гӀалгӀай меттала). 17.50— Телекерладараш. 18.00 — Киножурнал. 18.10 — Цикал керттера дар да. 18.30 — Олимпийски ловзарешка. Хоккей. Швеци—Канада. Гренобльера передача. 21.00—Хоамаша информационни программа. 21.40 — Олимпийски ловзарешка. 22.20 — Советски ТӀема Низашта хетаду... Форманашка гӀалва доагӀа доваьнаш атараш (Ц. Т.). 22.50 — Олимпийски ловзарешка. Хоккей. СССР — Чехословаки. Гренобльера передача.

19 февраль

18.00 — Телекерладараш (нохчий меттала). 18.30 — «Шоала, кхьахэ» (гӀалгӀай меттала). 19.00 — Телевизионни театр миниатюр. Кхойтта гӀанд». (ЦТ). 20.00 — «Троекурова палаташ». Телевизионни передача. Передача дӀахьу Андроников Иракле. 21.00 — Концерт. 21.50 — Олимпийски ловзарешка. Гренобльера передача. (Ц. Т.).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гӀа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-98; редактора зам.—3-30-11; бехктоxьа секретара—3-24-38; партийни вахарех, культурах, промышленностех отделий—3-42-30; юрта боахамех кисьмоех отделий—3-42-28.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-98; зам. редактора—3-30-11; ответственного секретаря — 3-24-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцен проспект, 7/84.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05034. Заказ № 772